

Beleidsplan Speelvoorzieningen 2008

KINDEREN, GEEF ZE DE RUIMTE!

Gemeente Hoorn

Inhoudsopgave

1. Inleiding	
1.1 Waarom een nieuw beleidsplan	1
1.2 Doel van het beleidsplan	1
1.3 Reikwijdte	1
1.4 Betrokken partijen	2
2. Het belang van spelen voor kinderen en de omgeving	3
2.1 Investeren in speelruimte is meer dan investeren	3
3. De ideale speelruimte	5
3.1 Hoe spelen kinderen, de functies in spelen	5
4. Basisvoorwaarden voor formele speelruimte	7
4.1 Ontwikkelingen spel en sport voorzieningen	7
5. Inventarisatie en uitgangspunten	9
5.1 Samenvatting inventarisatie op wijkniveau	9
6. Beleid	15
6.1 Bestaand beleid	15
6.2 Gewenst aantal en soort speelvoorzieningen	15
6.2.1 Bovenwijkse voorzieningen	16
6.2.2 Voorzieningen voor de oudere jeugd	17
6.2.3 Speelplekken voor de jongere kinderen	18
6.3 Oppervlakte speelruimte	20
7. Algemene Conclusie	23
7.1 Hoeveelheid formele speelruimte	23
7.2 Invulling formele speelruimte	23
8. Aanbevelingen	25
8.1 Algemeen	25
8.2 Aanbevelingen per leeftijdscategorie	26
8.3 Aanbevelingen op wijkniveau	27
9. Financieel	31
9.1 Beheer, onderhoud en service	31
9.2 Renovaties en aanpassingen	32
10. Organisatie Gemeente Hoorn	34
10.1 Beheer en onderhoud	34
10.2 Renovatie en aanpassingen	34
10.3 Stadsspeeltuin De Speeltuin	34
10.4 Bewonersparticipatie	34
10.5 Overzicht taken en verantwoordelijkheden	35
11. Samenvatting	37
11.1 Beslispunten	37
11.2 Aanbevelingen	37
Bijlagen	
1. Overzichtskaart speelplekken Gemeente Hoorn	
2. Totaallijst speelplekken Gemeente Hoorn	
3. Tabel inwoners per leeftijdscategorie per wijk	
4. Tabellen speelruimte normen	
5. Financiële consequenties	
6. Collegebesluit	
7. Raadsbesluit	

1. Inleiding

Kinderen spelen graag buiten. Buiten spelen is goed voor kinderen; daarover bestaat geen twijfel. We leven dan misschien in een vergrijzende samenleving, maar op 1 januari 2007 waren er 15.500 kinderen tot 18 jaar in de gemeente Hoorn. Dat is 23% van de totale bevolking. Een aanzienlijk grote groep die de nodige (speel)aandacht verdient. Het belang van buiten spelen ligt niet alleen op het niveau van het individuele kind, maar raakt een veel breder terrein. Het heeft effect op de ontwikkeling van kinderen, op het gezin, op de leefbaarheid in de buurt en op de langere termijn ook op de gezondheid. De ruimte om te spelen neemt echter af. De laatste jaren zijn processen op gang gekomen die een bedreiging vormen voor de beschikbare openbare ruimte: verdichting en inbreiding gaan ten koste van de openbare ruimte en het openbaar groen. Door de grote toename van het verkeer kunnen kinderen niet meer veilig op straat spelen en echte speelplekken liggen vaak op grotere afstand. Steeds vaker beleven kinderen avonturen vanachter het beeldscherm. Al 'zappend en muizend' wordt de wereld ontdekt terwijl buiten spelen daarin een veel natuurlijker functie kan hebben. Dat vraagt van het bestuur bij alle planontwikkeling extra aandacht voor het spelende kind.

1.1 Waarom een nieuw beleidsplan?

Het plan "Spelen nu en later" dateert uit 1988. In de loop van de jaren zijn er tal van ontwikkelingen geweest die vragen om een actualisatie van het huidige beleid:

- in 1997 is het besluit "Veiligheid van attractie- en speeltoestellen" ingevoerd. Hierin zijn de veiligheidseisen aan speelvoorzieningen behoorlijk aangescherpt wat ingrijpende gevolgen heeft gehad voor de inrichting van de speelplekken
- bij het opstellen van het huidige beleidsplan waren er vooral veel jonge kinderen, nu zijn er veel meer oudere kinderen. De speelvoorzieningen moeten daar meer op worden afgestemd
- het ministerie van VROM heeft in 2006 een nieuw handboek speelruimtebeleid uitgebracht en de minister heeft alle gemeentes per brief verzocht om voldoende speelvoorzieningen te realiseren
- de Stadsvisie en het College uitvoeringsprogramma 2006 spreken zich nadrukkelijk uit over voldoende speelruimte

1.2 Doel van het beleidsplan

Het waarborgen van voldoende en veilige speelruimte en speelplekken voor al onze kinderen.

Het vastleggen van de werkwijze, taken en verantwoordelijkheden binnen de organisatie.

1.3 Reikwijdte

Wat zijn speelvoorzieningen?

Speelvoorzieningen zijn in principe alle voorzieningen in de openbare ruimte die uitnodigen om te spelen en te ontmoeten. Buiten de klassieke speeltoestellen zijn dit bijvoorbeeld ook de zwemsteigertjes in het IJsselmeer, skatebanen, trapveldjes, Cruyff Court en pannaveldjes. JOP's (jongerenontmoetingsplekken) worden volledig beschouwd als speelvoorziening en dus meegenomen in dit beleidsplan.

Het beleidsplan gaat over openbare speelvoorzieningen en behandelt daarom niet de schoolpleinen. De verantwoordelijkheid voor speelvoorzieningen op schoolpleinen ligt volledig bij het schoolbestuur.

Voor wie zijn de speelvoorzieningen?

In principe mag iedereen gebruik maken van de speelvoorzieningen, maar het beleid richt zich op kinderen en jeugd tot 18 jaar. We richten ons in deze nota niet specifiek op aangepaste speelplekken voor gehandicapte kinderen. We willen dat kinderen zoveel mogelijk samen spelen. Een deel van de bestaande spelvoorzieningen is goed toegankelijk voor zowel valide als mindervalide kinderen. Bij de verdere inrichting zal rekening worden gehouden met de wenselijkheid of de noodzakelijkheid van een verbetering van de toegankelijkheid.

Bangert en Oosterpolder

OP 17 mei 2005 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over het te realiseren aantal en soort speelplekken in de Bangert en Oosterpolder. Om deze reden wordt de Bangert en Oosterpolder in dit beleidsplan verder niet meegenomen.

1.4 Betrokken partijen

Dit beleidsplan is geschreven in opdracht van het bureau Sport, Recreatie, Kunst en Cultuur van de afdeling Welzijn. Bij het opstellen van het beleidsplan zijn meerdere afdelingen van de gemeente Hoorn betrokken. Als externe partijen zijn de NUSO, de Sportraad, Stichting Netwerk en het onderwijs geconsulteerd.

2. Het belang van spelen voor kinderen en de omgeving

Kinderen spelen overal, maar we maken het ze wel steeds moeilijker. Kan er eigenlijk nog veilig en spontaan gespeeld worden in een woonomgeving waar de beschikbare openbare ruimte steeds meer onder druk komt te staan door toename van het verkeer en verdichting van de bebouwing?

Kortom, de woonomgeving wordt voller, drukker en onveiliger en daarmee steeds minder geschikt voor kinderspel. Het gevolg is dat kinderen minder vaak buiten spelen en dat willen we juist niet. Daarom kiezen we voor aanleg van formele speelplekken en -tuintjes, die het spel min of meer kunstmatig uitlokken.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele speelruimte. Informele speelruimte is de ruimte die kinderen voor hun spel gebruiken, maar die niet speciaal daarvoor bestemd is. Formele speelruimte is ruimte die bewust voor buiten spelen bestemd is. Hoeveel speelruimte er totaal beschikbaar moet zijn, hangt af van de oppervlakte van stad, wijk of buurt en de bebouwingsdichtheid. Of en hoe deze ruimte wordt ingericht, hangt af van meerdere factoren: voor wie is de speelvoorziening, welke mogelijkheden biedt de omgeving, wat zijn de wensen van omwonenden?

Het creëren van speelruimte betekent investeren, beheren en op termijn renoveren/ vervangen. Bovendien is het van belang dat er ingespeeld kan worden op maatschappelijke ontwikkelingen. Binnen dit krachtenveld vraagt speelruimte continue aandacht en zorg.

2.1 Investeren in speelruimte is meer dan investeren in ruimte om te spelen

Uit onderzoek door de Universiteit van Utrecht, is gebleken dat buiten spelen in een omgeving met voldoende en veilige speelgelegenheid een groot aantal effecten heeft:

- Spelen draagt bij aan een evenwichtige ontwikkeling van het kind

Buiten spelen is gezond. Kinderen die veel buiten spelen ontwikkelen meer spieren en behendigheid, hebben minder kans op astmatische aandoeningen en een tekort aan vitamine D (opbouw botstructuur). De ontwikkelingen van de laatste jaren die een duidelijke toename van het (over)gewicht bij kinderen laat zien is zorgwekkend. Het minder buiten spelen door kinderen is hierin ook een belangrijke factor.

Buiten spelen heeft positieve effecten op de cognitieve ontwikkeling: spel bevordert probleemoplossend gedrag, logisch denken, taal en betekenisverwerving. En dat heeft weer een meetbaar effect op schoolprestaties.

Buiten spelen beïnvloedt de sociale ontwikkeling van het kind en de ontwikkeling van de persoonlijkheid. De zelfwerkzaamheid wordt groter evenals het goed hanteren van sociale interactie met meer begrip voor culturele verschillen.

- Spelen bevordert de leefbaarheid van de buurt

Kinderen leggen snel contacten en bouwen een eigen netwerk op. Daarbij betrekken zij vanzelfsprekend ook hun ouders. Buiten spelen levert daardoor een bijdrage aan het ontstaan van sociale netwerken in een buurt. Bovendien zijn kinderen in een omgeving met voldoende speelgelegenheid minder agressief, wat een positief effect heeft op voorkoming van criminaliteit. Met een goed speelruimtebeleid bespaart een gemeente op kosten voor vandalismebestrijding en herstellen van schade door vernieling.

- Niet buiten kunnen spelen schept maatschappelijke verschillen

Als er geen mogelijkheid is om buiten te spelen en/of de buitenspeelplaats onveilig is, veroorzaakt dit verschillen tussen kinderen en de manier waarop zij hun vrije tijd doorbrengen. Ouders die het kunnen betalen, brengen hun kinderen met de auto naar een sportclub, muzieklus of een commerciële recreatieve voorziening.

Kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen uit dezelfde wijk zijn vaker aangewezen op openbare speelvoorzieningen voor de noodzakelijke beweging en ontspanning.

3. De ideale speelruimte

Het mooiste is wanneer de woonomgeving zelf een ideale speelomgeving is. Echter, de beschikbare openbare ruimte moeten kinderen delen met een groot aantal andere gebruikersgroepen: wandelaars, fietsers, automobilisten, recreanten, openbare diensten. Voor elke gebruikersgroep worden maatregelen getroffen om tegemoet te komen aan de uiteenlopende behoeftes van de gebruikers: fietspaden voor fietsers, sport- en grasvelden voor recreanten, parken en voetpaden voor wandelaars, en speelvoorzieningen voor kinderen. Vanuit een functionele benadering worden deze voorzieningen het liefst zo van elkaar gescheiden dat er geen gebruikersconflicten ontstaan.

Volwassenen willen zich over het algemeen wel houden aan de geplande scheiding van functies, mits er voldoende ruimte is (anders parkeert men de auto toch op een voetpad). Voor kinderen werkt een door volwassenen bedachte functiescheiding niet vanzelfsprekend. Dat heeft te maken met de wijze waarop kinderen hun woonomgeving zien en daarin spelen. Om een beeld te krijgen van de zaken die hierbij een rol spelen is het van belang na te gaan hoe kinderen spelen en waar ze spelen.

3.1 Hoe spelen kinderen, de functies in spelen

Het kinderspel kent een aantal spelvormen:

- **Bewegingsspel**

Dit zijn spelletjes waarbij bewegen centraal staat, zoals rennen, balanceren, klimmen, glijden, fietsen, rolschaatsen, springen, graven en hangen. Door te bewegen ontwikkelen zij hun kracht en motorische vaardigheid en leren de wereld om zich heen kennen.

- **Constructiespel**

Bij dit spel staat het maken en bouwen van dingen centraal: hutten bouwen, blokken stapelen, met zand spelen, waterlopen maken. Constructiespel helpt bij het leren waarnemen, logisch denken, problemen oplossen en het geheugen trainen.

- **Rollenspel**

Vadertje en moedertje, winkeltje, politie-agentje, circusje: bij rollenspel kruipt het kind in de huid van een ander. Rollenspel is voor kinderen belangrijk om indrukken te verwerken en door imitatie te oefenen voor later. De mooiste plekken om een rollenspel te spelen zijn besloten plekken. Daar kunnen kinderen spelen zonder de supervisie van volwassenen en afgeschermd van het meer actieve spel en/of een afwisselend ingericht gebied met struiken, heuvels en kuilen.

- **Regel- en wedstrijdspel**

Vooral vanaf een jaar of acht/negen worden spelletjes met een competitie-element belangrijk. Om het hardst rennen, stenen gooien, wielrennen, voetballen. Kinderen vergelijken hun prestaties met die van een ander en proberen te winnen. Hiermee ontwikkelen zij hun zelfbeeld.

- **Ontmoeting of rust**

Dit zijn activiteiten waarbij kinderen ogenschijnlijk niet spelen, maar met elkaar kletsen, hangen en rondlopen. Kinderen experimenteren tijdens deze rustpauzes met gedrag, maar ook rusten ze uit en zijn ze toeschouwer.

Als deze vormen van spel omgezet worden naar functies van spel, dan zijn in grote lijnen de volgende functies te onderscheiden:

1. Beweging: het actief zijn met je lichaam
2. Constructie: het maken, bouwen, scheppen
3. Fantasie/verkenning: het onderzoeken van mogelijkheden en daarbij de fantasie gebruiken
4. Socialisatie: het omgaan met anderen/elkaar

De ideale speelruimte voor kinderen biedt hun de gelegenheid, om zoveel en zo gevarieerd als ze willen, buiten te spelen. De ruimte is interessant en uitdagend voor kinderen van verschillende leeftijdsgroepen. Er moeten dan een of meer van de volgende elementen voorkomen:

- Meervoudige betekenisgeving

Kinderen moeten hun eigen fantasie kunnen gebruiken. Een speelhuisje kan de ene keer een winkel zijn en de andere keer een verstopplek. Een speelelement waarbij ieder detail is uitgewerkt onderdrukt juist de fantasie.

- Oplopende moeilijkheidsgraad

Kinderen zoeken in het spel het liefst hun grenzen op. De omgeving moet het kind dan ook uitdagen om in zijn spel steeds een stapje verder te kunnen gaan.

- Materiaal

In de keuze van het materiaal kunnen bewust bepaalde tegenstellingen worden gezocht: een stukje natuurbos naast een gazon met speeltoestellen, een harde ondergrond voor het sportspel naast zachte ondergrond dat zich meer leent voor het constructiespel.

4. Basisvoorwaarden voor formele speelruimte

Speelruimte die bewust voor buiten spelen bestemd is, wordt de formele speelruimte genoemd.

“Een speelplek/ruimte is een door volwassenen, in georganiseerd verband voor het kinderspel gereserveerde en daartoe ingerichte en beheerde ruimte.”

Buiten de facetten die eerder genoemd zijn dient er bij formele speelvoorzieningen nog op de volgende punten gelet te worden.

- **Veiligheid**

Kinderen die spelen op speelvoorzieningen hebben een groot vertrouwen in de kwaliteit daarvan, de toestellen zijn immers speciaal voor hen neergezet. Uit observaties blijkt dat veiligheid voor kinderen geen reden is om wel of niet gebruik te maken van de speeltoestellen. Vandaar dat volwassenen er alles aan moeten doen om die veiligheid te garanderen, zowel wat betreft de keuze van het toestel, als de situering, de omgeving en het onderhoud.

- **Bereikbaarheid**

Kinderen hebben in verschillende leeftijdscategorieën een bepaalde actieradius: de afstand die ze zelfstandig van huis gaan. Jonge kinderen die in flats wonen spelen daarom minder buiten. Speelvoorzieningen bij flats moeten dan ook niet alleen aantrekkelijk zijn voor kinderen, maar ook voor ouders die met de kinderen mee (moeten) komen. Hierbij kan gedacht worden aan combinaties van zit-, wandel-, en speelgelegenheid.

- **Ruimtebehoefte**

Met het toenemen van de actieradius neemt ook de ruimtebehoefte toe. Grotere kinderen hebben meer ruimte nodig voor hun spel dan kleinere. Daarbij moet niet alleen gedacht worden aan grotere oppervlaktes gras om te voetballen, maar aan alle spelvormen. Een achtjarige wil nog wel eens in de zandbak spelen, maar dan met grote scheppen en diepe kuilen.

- **Herbergzaamheid**

Kinderen moeten zich veilig en beschermt kunnen voelen op de plekken waar ze spelen. Vooral voor kleine kinderen betekent dit dat er naast grote open ruimtes ook kleine, meer besloten ruimtes moeten zijn, die ze goed kunnen overzien.

- **Betrokkenheid van de bewoners**

Betrokkenheid van de bewoners bij de eigen woonomgeving is onmisbaar. Bewoners moeten zich in hun omgeving thuis kunnen voelen en bereid zijn toezicht uit te oefenen op de openbare voorzieningen. Een voorwaarde daarvoor is dat bewoners het idee hebben iets over hun eigen woonomgeving te zeggen te hebben. Pas dan zijn ze bereid beheerstaken op zich te nemen. Bewonersparticipatie en jeugdparticipatie zijn daarom essentieel, het wijkbeheer speelt hierbij een belangrijke rol.

4.1 Ontwikkelingen spel en sport voorzieningen

Hoewel door diverse partijen relatief veel tijd is geïnvesteerd in onderzoek naar speelbehoeftes van kinderen, zijn er de laatste jaren geen relevante wijzigingen gekomen in

het aanbod van buiten speelvoorzieningen. Ander materiaal, kleurgebruik, ergonomische aanpassingen, maar feitelijk speelt vooral de groep jonge kinderen met dezelfde speelvoorzieningen als 25 jaar geleden.

Het in 1997 ingevoerd besluit “Veiligheid van Attractie- en Speeltoestellen” heeft wel een duidelijke invloed gehad op nieuwe ontwikkelingen. De aandacht is de laatste jaren sterk gelegd op het aanpassen van de veiligheid van toestellen conform het attractiebesluit. Daardoor zijn echt nieuwe ontwikkelingen niet of nauwelijks van de grond gekomen.

Er is wel steeds meer belangstelling voor een sportieve invulling van de vrije tijd. Dat vraagt een meer sportief ingerichte omgeving waar de oudere jeugd vanaf 10 jaar terecht kan: een skatebaan, basketbalveldje, tafeltennistafels, een voetbal of hockeyveldje of een combinatie hiervan. Naast de bekende Cruyff Courts komen er ook meer kant-en-klaar ingerichte sportveldjes op de markt die multifunctioneel zijn ingericht. Deze zijn vooral interessant om bijvoorbeeld in samenwerking met een school aan te leggen.

5. Inventarisatie en uitgangspunten

De gemeente Hoorn heeft de NUSO opdracht gegeven om een notitie uit te brengen betreffende de buitenruimte in de gemeente Hoorn en specifiek daarin de formele speelruimte. Primair aandachtspunt in de notitie is de evaluatie/inventarisatie van de bestaande speelplekken. Op basis van de inventarisatie is gekeken of de formele speelplekken voldoen aan de gangbare normen wat betreft hoeveelheid speelruimte ten opzichte van de totaal beschikbare ruimte. Daarnaast is op wijkniveau gekeken of het aanbod speelruimte voldoende is afgestemd op het aantal kinderen binnen de diverse leeftijdsgroepen (zie bijlage).

Met bovenstaande gegevens en de normstelling voor speelruimte is de inventarisatie en evaluatie uitgevoerd waarbij alle speelplekken zijn bekeken, vastgelegd en beoordeeld op de speelwaarde ervan.

Deze beoordeling geeft een inzicht per speelplek over de waarde van de geboden speelfunctie, hierbij wordt onder meer gekeken naar de volgende punten:

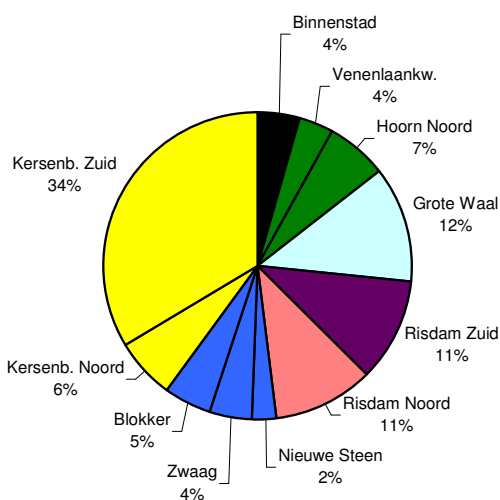
- Voor welke leeftijdscategorie primair bestemd
- Welke spelvormen worden aangeboden
- Welke speelfuncties
- Welke gebruiksmogelijkheden
- Geschiktheid voor mindervalide kinderen

Een overzicht van deze beoordelingen is opgenomen in de bijlagen.

De totale speeloppervlakte van alle genoemde locaties is bepaald en per wijk geïnventariseerd. Daarmee kan naast de normstelling over de hele gemeente, ook op wijkniveau worden bepaald of eventuele aanpassingen/aanvullingen noodzakelijk zijn. Het complete overzicht hiervan is als bijlage opgenomen.

5.1 Samenvatting inventarisatie op wijkniveau

Verdeling van de kinderen over de wijken en dorpen

Toelichting: Op 1 januari 2007 telt de gemeente Hoorn gemiddeld 13 kinderen per hectare en is 23% van de bevolking jonger dan 18 jaar.

10 Binnenstad

- 673 kinderen tot 18 jaar (= 4% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 7 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 13% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 4.775 m2 verdeeld over 10 plekken. Dit is omgerekend 7,1m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: in deze wijk wonen relatief weinig kinderen. Een lichte oververtegenwoordiging is te zien in de groep tot 6 jaar. De prognosecijfers tot 2015 laten zien dat de groei vooral zal plaatsvinden in de oudere leeftijdsgroep.

Aanbod: 10 formele speelplekken met een totale oppervlakte van ruim 4700 m2. Gemiddeld gezien is dit aan de lage kant. Vooral het deel ten westen van de Kerkstraat/Nieuwstraat heeft een beperkt aanbod. Het schoolplein aan de Gravenstraat vervult een redelijke centrale rol in deze wijk. Voor de oudere groep van 12 jaar+ is alleen de skateloctie in het Julianapark geschikt. Het trapveldje aan de Westerdijk is gezien de beperkte ruimte en de speeltoestellen niet interessant genoeg voor deze groep.

Ook de informele speelruimte ligt in de Binnenstad onder het gemiddelde, vooral voor de jongere doelgroep die niet zelfstandig gebruik kan maken van het groen in en rond het Julianapark.

11 Venenlaankwartier

- 535 kinderen tot 18 jaar (= 3% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 8 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 21% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 3.405 m2 verdeeld over 8 plekken. 6,4m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: in totaal ruim 530 kinderen met een gelijke leeftijdsopbouw, echter met een sterke groei in alle leeftijdsgroepen verwacht in de periode tot 2015. Dit heeft te maken met de inbreidingsplannen op de Holenweg.

Aanbod: beperkt aanbod formele speelruimte. Met 3405 m2 is de formele speelruimte ruim onder de norm. Sportaanbod is geconcentreerd aan de zuidkant van de wijk. Het schoolplein van de Mariaschool is de enige locatie in de Westhoek van de wijk. Gezien de reeds aangegeven verwachte stijging van het aantal kinderen, is het Venenlaankwartier een wijk die aandacht verdient.

De bovengemiddelde hoeveelheid informele speelruimte, zoals aanwezig in het Wilhelminapark, compenseert voor een deel het tekort aan formele speelruimte.

12 Hoorn Noord

- 993 kinderen tot 18 jaar (= 6% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 10 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 21% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 9.800 m2 verdeeld over 14 plekken. 9,9m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: in totaal bijna 1000 kinderen met een verdeling over de leeftijdsgroepen die gelijk is aan die van het gemiddelde in Hoorn. Ook voor deze wijk is de prognose dat er een forse groei zal komen in het aantal kinderen de periode tot 2015 door de Streektuinen.

Aanbod: vooral ten oosten van de Liornestraat geen enkele voorziening voor kinderen boven de negen jaar. De skeelerbaan wordt dan niet meegerekend. Daarbij moet worden aangetekend dat de Stadsspeeltuin wel in de directe omgeving beschikbaar is.

De informele speelruimte in Hoorn Noord is gemiddeld aanwezig en is wat geconcentreerd in de westhoek van de wijk, hiermee wordt het gebrek aan formele speelruimte voor kinderen boven de negen jaar in deze hoek wel enigszins gecompenseerd.

13 Grote Waal

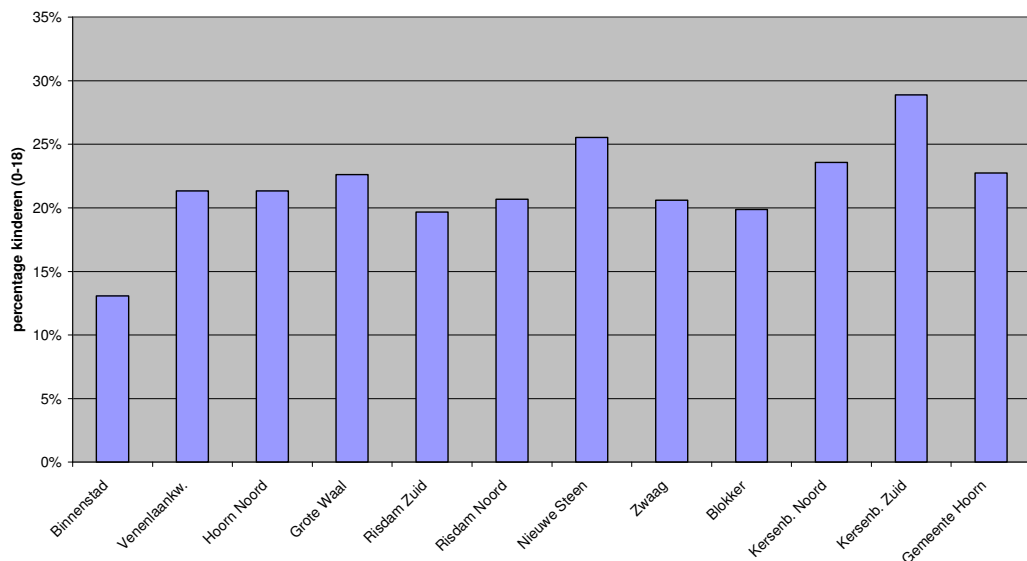
- 1.870 kinderen tot 18 jaar (= 12% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 14 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 23% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 16.335 m2 verdeeld over 45 plekken. 8,7m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: ruim 1800 kinderen, met een evenwichtige verdeling over de leeftijdsgroepen. De prognosecijfers geven aan dat er weinig significante stijgingen of dalingen zullen optreden tot 2015. Een gemiddeld aantal kinderen per hectare. Echter, wanneer het decentraal gelegen Dwaalpark niet wordt meegerekend, zijn er 16 kinderen per hectare.

Aanbod: voldoende formele speelruimte in deze wijk met een evenwichtige verdeling door de wijk en een redelijk gevarieerd aanbod voor de meeste leeftijdsgroepen.

De hoeveelheid informele speelruimte is wat onder het gemiddelde en met name geconcentreerd aan de buitenkanten van de wijk.

Bevolkingsopbouw

20 Risdam Zuid

- 1.631 kinderen tot 18 jaar (= 12% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 12 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 20% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 16.515 m2 verdeeld over 43 plekken. 10,1 m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: ruim 1600 kinderen en de prognose geeft aan dat het totaal aantal kinderen in deze wijk de komende jaren zal dalen.

Aanbod: met ruim 15.000 m2 formele speelruimte voldoende aanbod met een goede spreiding door de wijk. Veel ruim opgezette locaties met voldoende mogelijkheden ook zonder formele speelaanleidingen.

De informele speelruimte is wat meer dan gemiddeld aanwezig en sluit goed aan op de aanwezige ruimte in de aangrenzende wijk Risdam Noord.

21 Risdam Noord

- 1.623 kinderen tot 18 jaar (= 10% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 13 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 21% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 16.495 m2 verdeeld over 46 plekken. 10,2 m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: ruim 1600 kinderen met een evenwichtige verdeling over de leeftijdsgroepen. Het totaal aantal kinderen zal niet of nauwelijks groeien in de komende jaren.

Aanbod: ruim voldoende formele speelruimte in Risdam Noord en een goede spreiding door de wijk. Door de voetbalveldjes met hun redelijke grote oppervlakte is er ook veel informele speelruimte aanwezig.

22 Nieuwe Steen

- 369 kinderen tot 18 jaar (= 2% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 11 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 26% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 2.800 m2 verdeeld over 5 plekken. 7,6 m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: deze kleinste wijk telt ruim 360 kinderen met een oververtegenwoordiging van de oudste leeftijdsgroep. De prognose geeft aan dat de komende jaren het aantal kinderen alleen nog maar minder zal worden.

Aanbod: matig aanbod formele speellocaties zowel in aantal, oppervlakte als in invulling. Weinig informele speelruimte.

30 Zwaag

- 662 kinderen tot 18 jaar (= 4% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 11 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 21% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 6.870 m2 verdeeld over 14 plekken. 10,4 m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: ruim 660 kinderen met evenwichtige verdeling over leeftijdsgroepen. Lange termijn prognose geeft een dalende trend aan in deze wijk.

Aanbod: in dit relatief groot gebied qua oppervlakte laat de spreiding van de locaties te wensen over.

De aanwezige informele speelruimte ligt in Zwaag onder het gemiddelde, met name ten westen van de P. Nuijenstraat.

31 Blokker

- 781 kinderen tot 18 jaar (= 5% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 8 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 20% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 13.595 m2 verdeeld over 18 plekken. 17,4 m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: ruim 780 kinderen met een oververtegenwoordiging in de oudere leeftijdsgroep. Lange termijnprognose geeft aan dat het aantal kinderen zal afnemen.

Aanbod: ruim voldoende aanbod formele speelruimte met een goede spreiding door de wijk. Daarbij bieden het openbaar groen rond het voormalige Blokkers sportcomplex, het groengebied Blokweer en buurtpark Kloosterhout veel informele speelruimte.

32 Kersenboogerd Noord

- 946 kinderen tot 18 jaar (= 6% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 16 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 24% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 11.580 m2 verdeeld over 23 plekken. 12,2 m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

Kinderen: rond de 950 kinderen met een evenwichtige verdeling over de leeftijdsgroepen. Lange termijn prognose geeft weinig groei aan in het absolute aantal kinderen. Daardoor zal er in de komende jaren een oververtegenwoordiging ontstaan in de oudere leeftijdsgroepen.

Aanbod: ruim voldoende formele speelruimte met modern en gevarieerd aanbod inclusief Cruyff Court. Het overschot aan speelruimte in dit deel van de Kersenboogerd compenseert het tekort in het deel van de Kersenboogerd ten zuiden van de spoorlijn.

Met de ruim aanwezige informele speelruimte is de totale speelruimte in Kersenboogerd Noord op een uitstekend niveau.

33 Kersenboogerd Zuid

- 5.120 kinderen tot 18 jaar (= 33% van het totaal aantal kinderen in de gemeente)
- 21 kinderen per hectare (gemiddeld 13)
- 29% van de bevolking is jonger dan 18 (gemiddeld 23%)
- Speelruimte: 31.455 m2 verdeeld over 62 plekken. 6,1m2 per kind (gemiddeld 8,6 m2)

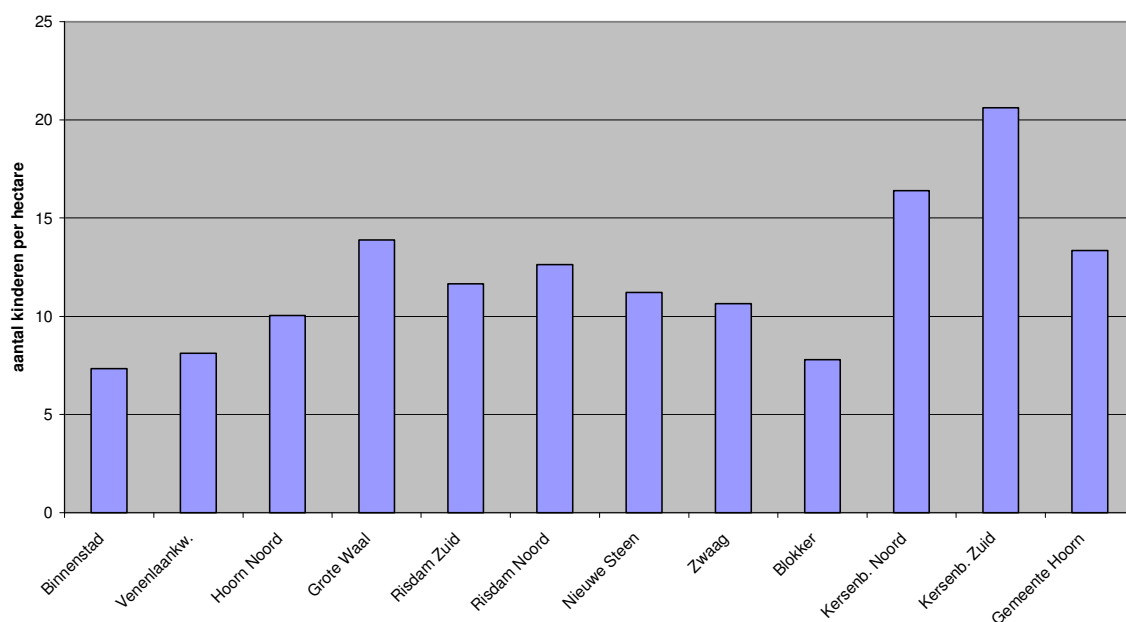
Kinderen: het is de grootste wijk in Hoorn met tevens veruit het grootst aantal kinderen. Bijna 40% van alle kinderen in de gemeente woont in de Kersenboogerd! (noord en zuid). Deze nieuwe wijk is heel kinderrijk met nog een relatief klein aandeel in de oudste leeftijdsgroep. Na de piek over circa 15 jaar zullen er 20% minder kinderen in de wijk wonen. Ook wanneer

daarmee wordt gerekend is het huidige speelruimteaanbod nog laag (7,7m² per kind). Een significante groei zal dus optreden in de oudere leeftijdsgroep.

Op buurniveau is er een duidelijk verschil tussen de wijken 330 t/m 334 en de wijken 335 t/m 338; anders gesteld het westen en het oosten van de totale wijk Kersenboogerd Zuid. Ruim 70% van alle kinderen met een nadruk op de jongste doelgroep woont in de westhoek (buurt 335 t/m 338) van de wijk.

Aanbod: Onvoldoende aanbod formele speelruimte. Wel een gevarieerd aanbod aan speelvoorzieningen. Voldoende informele speelruimte. Op basis van de hierboven geschetste verdeling van het aantal kinderen is echter wel een kanttekening te plaatsen bij de beschikbare hoeveel speelruimte in de oostkant van de wijk, het nieuwste gedeelte. Maar iets meer dan 40% van de beschikbare oppervlakte formele speelruimte is beschikbaar voor ruim 70% van het aantal kinderen in de wijk.

Kind-dichtheid

6. Beleid

6.1 Bestaand beleid

- Collegeprogramma 2006

Hierin wordt vermeld dat de speelvoorzieningen worden ingepast in de wijkaanpak en wordt het belang van goede speelvoorzieningen onderstreept.

- Stadsvisie 2005

Hierin is aangegeven dat spelen belangrijk is.

- Programma aanpassen speelplekken 2005

Hierin is vastgelegd dat de gemeente Hoorn extra gaat investeren in speelvoorzieningen voor de oudere kinderen en met name in verharde trapveldjes.

- Speelplekken Bangert en Oosterpolder (17 mei 2005)

In dit stuk is vastgelegd hoeveel speelruimte er dient te komen in deze nieuwe wijk op basis van de bevolkingsprognose. Ook de verdeling over de wijk en de inrichting van de speelplekken wordt hierin deels vastgelegd.

- Besluit Uitwerking en financiering Nota spelen nu en later (17 juni 1994)
- 1988 Nota spelen nu en later

Een toen vooruitstrevend plan dat door andere gemeentes als voorbeeld is gebruikt. Het is inmiddels gedateerd. Een voor hedendaagse begrippen zeer uitgebreid en weinig toegankelijk plan.

Landelijk beleid

In 2006 is door de Child Friendly Cities (Jantje Beton en VNG) in samenwerking met de NUSO en het ministerie van VROM het handboek gemeentelijk speelruimtebeleid uitgebracht. Hierin wordt gepleit om 3% van de woonomgeving als speelruimte te bestemmen. Deze norm is net geen wet geworden. Wel heeft VROM Minister Dekker alle gemeenten in april 2006 per brief opgeroepen om de 3% als richtgetal aan te houden.

Nieuw beleid

Waar willen we naar toe in Hoorn en hoe gaan we dat doen?

We willen voldoende speelruimte en veilige en uitdagende speelplekken voor al onze kinderen.

6.2 Gewenst aantal en soort speelvoorzieningen

Een van de doelen van dit beleidsplan is om de voorzieningen af te stemmen op het aantal kinderen in de wijk. In het onderstaande schema geven we aan welke speelvoorzieningen per wijk wenselijk zijn. Maar wat is een wijk? De wijken en dorpen in de gemeente verschillen behoorlijk. In de Kersenboogerd wonen bijvoorbeeld bijna tien keer zoveel kinderen als in de binnenstad. Daarom zijn de verschillende wijken omgerekend naar een modale wijk op basis van het aantal kinderen, inwoners en oppervlakte.

Wijk	t.o.v. modaal
Binnenstad	0,5 modale wijk
Venenlaankwartier + Hoorn Noord	1 modale wijk
Grote Waal	1 modale wijk
Risdam Zuid	1 modale wijk
Risdam Noord	1 modale wijk
Nieuwe Steen +Zwaag +Blokker	1 modale wijk
Kersenboogerd	3 modale wijk
totaal	8,5 modale wijken

De nieuw te bouwen wijk Bangert en Oosterpolder staat er in de tabel nog niet bij. Deze wijk is na realisatie iets groter dan een modale wijk.

6.2.1. Bovenwijkse voorzieningen

- 1 Stadsspeeltuin
- 1 Natuurspeelbos
- 1 Centrale skatebaan voor de geoefende skaters
- 1 Skeelerbaan (Holenweg)
- Meerdere Cruyff- en Krajicek Courts of een Hoornse variant daarop

Stadsspeeltuin/natuurspeelbos

De Stadsspeeltuin wordt zo druk bezocht dat het maximaal aantal bezoekers vrijwel is bereikt. Nog meer bezoekers is niet verantwoord in verband met de veiligheid. Als de vraag toch blijft toenemen wordt het wenselijk om een tweede Stadsspeeltuin te realiseren. Mogelijk is dit te combineren met de realisatie van een natuurspeelbos. Het speelbos moet dan wel een beheerde speeltuin worden met vergelijkbare voorzieningen zoals een gebouw met toilet en verkooppunt voor koffie en snoep.

Skatebaan

In overleg met de skaters is ingezet op één centrale hoofdskatelocatie in Hoorn voor de geoefende skaters met meer uitdagende toestellen. De skatebaan in het Julianapark is hiervoor al aangewezen. De reisafstand is voor de skaters geen probleem. Dit wordt ook onderschreven door de skatebond.

Cruyff Court

In 2006 is het Cruyff Court Kersenboogerd in de Nachtegaal gerealiseerd. Deze wordt zeer goed gebruikt. In 2008 wordt een tweede Cruyff Court aangelegd in het Gangwerk in de Grote Waal. Het streven is om nog een derde aan te leggen ten bate van de wijken Risdam Noord en Zuid. Dat hoeft niet perse een officieel Cruyff Court te zijn. Ook zonder de inbreng van externe partijen is het mogelijk zo iets te realiseren. We missen dan wel de positieve invloed die uitgaat van de naamsbekendheid van de Cruyff Courts.

Wijkvoorzieningen in een modale wijk

Per modale wijk:

- 1 centraal plein (t.b.v. Megasummerngames e.d.), zoals het plein bij het wijkcentrum Kersenboogerd
- 3 verharde trapvelden (hier wordt ook kunstgras toe gerekend)
- 3 JOP's
- 1 skatebaan (voor de jongere skater)
- 1 basketbalveld met wedstrijd afmeting en 2 baskets
- 2 streetbasketbalveldjes (half veld met 1 basket)

Per buurt (iedere modale wijk telt 6 buurten):

- 2 kleine speelplekjes voor kleine kinderen (tot 6 jaar)
- 2 grote speelplekken voor kleine en grotere kinderen (tot 12 jaar)
- 1 grastrapveldje (m.u.v. de buurten waar een verhard trapveld is)

6.2.2 Voorzieningen voor de oudere jeugd

Speelplekken voor oudere kinderen centraal in de wijk situeren, ook i.v.m. mogelijke overlast door scooters e.d. op de route naar de speelplek toe. Een voorziening op een achteraf locatie heeft geen zin. Het wordt dan niet gebruikt of juist vernield. Vooral bij JOP's en verharde speelveldjes moet goed gelet worden op mogelijke overlast voor omwonenden. Een afstand van 50 m tot de gevels is wenselijk.

JOP's (jongeren ontmoetingsplek)

JOP's zijn discutabel omdat een JOP kan leiden tot overlast. Het niet plaatsen van dergelijke voorzieningen zal echter ook tot overlast leiden omdat de jongeren dan zelf een, daarvoor waarschijnlijk ongeschikte, plek zoeken. Het realiseren van drie JOP's per wijk is wenselijk, waarvan één nabij het centrumgebied. Er zijn nu zeven JOP's in de gemeente. Drie JOP's per wijk komt neer op 24 JOP's in de gemeente. Dat is een forse uitbreiding, maar als we de Grote Waal als voorbeeld nemen is drie JOP's in een wijk zeker niet te veel. In de Grote Waal zijn nu twee JOP's die intensief worden gebruikt. Een derde JOP zou in deze wijk een welkome aanvulling zijn.

De jongerenwerkers van Netwerk geven aan dat er in de Kersenboogerd ongeveer 25 hanggroepen zijn. De meeste van deze groepen geven nauwelijks overlast, maar al deze groepen zoeken wel een plek in de openbare ruimte. Gezien het aantal kinderen in de Kersenboogerd (drie keer zoveel als een modale wijk) zijn negen JOP's wenselijk. Nu is er niet één, maar gezien het aantal van 25 hanggroepen lijkt negen JOP's niet te veel.

Een JOP blijkt eigenlijk alleen succesvol te zijn als deze samen met jongeren wordt gerealiseerd. In nieuwbouwwijken is samenspraak met jongeren niet mogelijk. Wel dient er tijdig ruimte voor de JOP's te worden gereserveerd. Het is zaak de locatie voor JOP's e.d. tijdig aan te geven zodat de toekomstige bewoners niet voor verrassingen komen te staan met protesten tot gevolg. Flexibiliteit is vereist. Groepen jongeren, hun wensen en verzamelplekken veranderen elke paar jaar. Het beleid moet voldoende ruimte laten om daar op in te spelen. De recent geplaatste container-JOP's zijn daarvoor geschikt. De jongeren zijn er tevreden over, al ogen ze armoedig. Als we meer JOP's plaatsen zal de overlast worden gespreid en vervalt het argument van bewoners dat de JOP vooral wordt gebruikt door jongeren uit andere wijken.

Door het aanbieden van meer dan alleen een plekje waar de jeugd enigszins droog bij elkaar kan komen kan een dergelijke (JOP-) locatie interessanter worden gemaakt door bijvoorbeeld ook een kleine sportvoorziening eraan te koppelen.

Trapveldjes (voetbal)

In de gemeente is een ruim aanbod van grastrapveldjes. Er wordt veel aandacht besteed aan het onderhoud van de trapveldjes, maar bij intensief gebruik is het bijna onmogelijk om een goede grasmat te houden. Het gevolg daarvan is dat de voetballers uitwijken naar plekken die daarvoor minder geschikt zijn, zoals speelplekjes voor kleine kinderen en pleintjes dicht bij woningen. Dit leidt dan vaak weer tot klachten wegens overlast. De aanleg van verharde trapveldjes is daarom zeer wenselijk.

Per wijk zijn 3 verharde voetbalveldjes gewenst. Dat komt neer op een totaal van 24 voor de hele gemeente. Op dit moment zijn er 10. In de begroting 2008 is de realisatie van 2 pannaveldjes en nog een Cruyff Court opgenomen. Voor de uitbreiding van de trapveldjes is geen extra ruimte nodig, omdat de bestaande trapveldjes omgevormd kunnen worden.

Oppervlakte (netto afmetingen exclusief uitloopstroken e.d.):

- circa 11x20m bij toepassing van een voetbalkooi op een verharde ondergrond
- circa 15x25 bij alleen een verharde ondergrond zonder kooi
- circa 20x30 bij natuurgas ondergrond

In de laatste 2 gevallen zijn ballenvangers nodig. Het toepassen van lage doelen (hxb, 1x3m of 1x2m) heeft de voorkeur omdat dit het spel laag houdt en de overlast beperkt.

De ondergrond van een verhard veld is bij voorkeur asfalt of beton. Dat maakt het spelen van rolhockey op het veld ook mogelijk. Een verhard veld kan ook in kunstgras worden uitgevoerd. Dat oogt vriendelijker en geeft minder weerkaatsing van het speelgeluid.

Medegebruik van sportcomplexen van (voetbal)verenigingen is misschien een mogelijkheid. De voetbalvelden zijn nu veelal overbelast. Als er wordt overgegaan naar kunstgrasvelden zou recreatief medegebruik, onder voorwaarden, wellicht mogelijk zijn.

Basketbalveldjes

3 Basketballocaties per wijk zijn gewenst, waarvan één volwaardig veld met twee baskets en wedstrijdafmeting (28x15m exclusief uitloopstroken e.d.) Deze bij voorkeur op het centrale plein. Voor de andere twee locaties is een straatbasketbalveld met één basket(paal) voldoende. Oppervlakte circa 15x15m exclusief uitloop e.d. Voor de ondergrond is asfalt of beton noodzakelijk. Het stuiten van een basketbal is een doordringend, irritant geluid. Hier moet rekening mee worden gehouden bij het bepalen van de basketballocaties.

Skatebanen

In overleg met de skaters is ingezet op één centrale hoofdskatelocatie in Hoorn voor de geoefende skaters met meer uitdagende toestellen. De reisafstand is voor de skaters geen probleem. De skatebaan in het Julianapark is hiervoor al aangewezen. Dit wordt ook onderschreven door de skatebond. De overige skatebanen inrichten voor de jongere skaters waarbij we streven naar één per wijk. Bij voorkeur op het centrale plein. Oppervlakte is minimaal 20x20m, netto exclusief randgebieden. De ondergrond is asfalt.

6.2.3 Speelplekken voor de jongere kinderen (tot 12 jaar)

Voor de jongste kinderen wordt een loopafstand van maximaal 150 m van de woning tot aan een speelplek acceptabel geacht. Een gewone speelplek heeft een oppervlakte van gemiddeld 1.000 m². (33x33m). Meer en kleinere speelplekken is ook een optie. Een oppervlakte van 500 m² per speelplek is wel het minimum. Deze speelplekken zo dicht

mogelijk bij het dicht bebouwde deel van de wijk situeren, niet in de randen of bij woningen met grote tuinen.

Ondergrond speeltoestellen: bij voorkeur kunstgras. Als een speelplek voldoende groot is, dan is het aan te bevelen om een deel van de toestellen op kunstgras te zetten en de rest op gras. Dan is er ook in natte omstandigheden altijd een deel te gebruiken terwijl de kosten van de ondergrond beperkt blijft. Voor de beleving van de kinderen is het ook belangrijk dat er echt gras beschikbaar is.

Materiaal speeltoestellen: de combinatie van verschillende materialen is ideaal. Staal is voor speeltoestellen minder geschikt: het is te koud of te warm en het geeft geluidsoverlast. De speelplekken waar mogelijk afschermen van verkeer. Bij iedere ingang van een speelplek een tegel met de afbeelding “verboden voor honden”. Plekken voor de jongste kinderen afscheiden van speelplekken voor de oudere jeugd.

Informele speelruimte

Naast aandacht voor de ingerichte speelplekken dient er ook aandacht te zijn voor informele speelruimte. Bij alle nieuwbouw- en herinrichtingsplannen moet rekening te worden gehouden met het medegebruik van de openbare ruimte door kinderen. Speciale aandacht verdienen de routes die kinderen vaak gebruiken tussen bijvoorbeeld scholen en speelplekken. De beschikbare ruimte kan ook beter bespeelbaar worden gemaakt door uit de buurt te blijven van (hoofd)verkeersroutes. Het advies is om bij de (her)inrichting van wijken het plan ook door de ogen van een kind te bekijken.

Water

Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor toezicht op kinderen die nog niet kunnen zwemmen. De gemeente Hoorn gaat sloten en waterpartijen in principe niet afschermen met hekken of hagen. Water bij speelplekken zoveel mogelijk voorzien van plasberm voor de veiligheid en voor natuurspelen.

Honden

Speelplekken zijn verboden voor honden volgens APV art 2.4.17.b. De voornaamste overlast van honden is hondenpoep op speelplekken met gras. Op initiatief van de afdeling VVH (veiligheid, vergunningen en handhaving) worden er in het voorjaar van 2008 200 stuks “verboden voor honden” borden geplaatst bij speelplekken. Deze worden voornamelijk geplaatst bij speelplekken met een grasondergrond (45 trapveldjes en circa 50 andere speelplekken). Bij de overige speelplekken volstaat een verbodstegel(s).

Communicatie

De gemeente Hoorn heeft een groot aantal speelvoorzieningen. De meeste kinderen en volwassen bewoners zijn maar bekend met de paar speelplekken in hun directe woonomgeving. We streven daarom naar een betere informatie naar bewoners over voorzieningen en activiteiten.

Een van de wensen is om het speelplaatsenoverzicht interactief op internet plaatsen. Het overzicht staat nu al op de internetsite van de gemeente Hoorn, maar de wens is om deze zo interactief te maken dat je een foto en omschrijving van de speelplek krijgt als je die op de kaart aanklikt.

6.3 Oppervlakte speelruimte

De formele speelplekken willen we graag zo eerlijk mogelijk verdelen over de wijken. Daarvoor zijn verschillende berekeningmethodes voorhanden.

VNG/NUSO methode

In het handboek 'Spelen met ruimte' wordt de benodigde speelruimte bepaald op basis van het oppervlakte van het bebouwde oppervlakte. De normstelling bedraagt een reservering van 3% per hectare bebouwde oppervlakte. Met andere woorden per hectare bebouwing 300m² reserveren voor formele speelruimte. De 300m² is tot stand gekomen op basis van een reservering van benodigde gemiddelde oppervlakte voor speelruimte per leeftijdscategorie en op basis van de actieradius van kinderen rondom hun woning per leeftijdscategorie.

Niveau	Globale omvang gebied	Afmeting speelruimte	m ² per hectare	gebruikers groep	bereikbaar voor
Blokniveau	100 x 100 = 1 ha	10 x 10 = 100 m ²	100 m ²	0- 18 jaar	allemaal
Buurtniveau	300 x 300 = 9 ha	35 x 35 = 1225 m ²	136 m ²	0-18 jaar	6-18 jaar + 0-6 jaar < 100m
Wijkniveau	1000 x 1000 = 100 ha	80 x 80 = 6400 m ²	64 m ²	0- 18 jaar	12-18 jaar 0-6 jaar < 100m 6-12 jaar < 300m
Totaal			300 m²		

Hierbij moet uiteraard wel in ogenschouw worden genomen hoe de wijk is opgebouwd en of er bijvoorbeeld openbaar groen en/of informele speelruimte aanwezig is. Streven naar de norm van 3% is in een dicht bebouwde omgeving met weinig openbaar groen (potentieel voor informele speelruimte) van veel groter belang dan in ruimer opgezette groenrijke buurten!

Als we deze berekening loslaten op Hoorn betekent dat een tekort aan speelruimte van bijna 30.000 m², dat is 23% meer dan het huidige speelareaal, oftewel ongeveer 60 speelplekken.

Het berekenen van de benodigde speelruimte op basis van het bebouwd oppervlakte is erg praktisch en eenvoudig toepasbaar maar heeft enkele grote nadelen. Het houdt bijvoorbeeld geen rekening met de soort bebouwing (vrijstaande woningen of hoogbouw) en de bevolkingssamenstelling (veel of weinig kinderen).

De berekening op basis van de 3% norm komt neer op 10,80m² speelruimte per kind. De voor Hoorn gehanteerde norm is bijna exact gelijk, namelijk 10,99m² per kind. Tot voor kort gingen we er dan ook van uit dat er voldoende speelruimte was in Hoorn. Dat er nu een tekort lijkt, wordt veroorzaakt door het feit dat de NUSO de huidige speelplekken opnieuw heeft geïnventariseerd en daarbij veel strenger heeft gerekend. Daardoor komen ze uit op 75% van het tot voor kort door de gemeente Hoorn gehanteerde oppervlakte. Dit zijn dan de formele, ingerichte speelplekken. Het handboek vermeldt echter dat ook niet ingerichte bespeelbare ruimte zoals parken meegerekend mogen worden. Wanneer we dat doen voldoet de gemeente Hoorn ruimschoots aan de 3%-norm.

Normen uit 'Spelen nu en Later, gemeente Hoorn 1988

In het verleden is in de gemeente Hoorn de benodigde speelruimte altijd berekend op basis van het aantal kinderen. Deze manier van berekenen geeft een heel andere verdeling van de speelruimte over de wijken. Deze methode is realistischer.

De VNG/NUSO norm heeft als uitkomst dat er veel tekort speelruimte is in de binnenstad. In de binnenstad wonen relatief echter erg weinig kinderen. Op basis van het aantal kinderen is er slecht een klein tekort. Dat laatste lijkt veel beter aan te sluiten bij de realiteit. Voor de Kersenboogerd geldt het omgekeerde. De VNG/NUSO norm geeft als uitkomst dat er voldoende speelruimte is terwijl er grote tekorten zijn op basis van het aantal kinderen.

Ook deze methode heeft echter nadelen:

- Het aantal kinderen wijzigt snel. In nieuwbouwwijken is de eerste 20 jaar het aantal kinderen relatief hoog. Het aantal speelplekken moet toereikend zijn voor deze piek. In de jaren daarna zijn een aantal speelplekken op te heffen. De piekperiode duurt lang, zeker zo lang als de technische levensduur van de toestellen. Lang genoeg dus om de investering in piek van het aantal kinderen te verantwoorden.
- In straten waar volgens het bevolkingsregister weinig kinderen wonen, worden de speelplekken soms toch druk gebruikt. Dat komt omdat kinderen steeds vaker verblijven op adressen waar ze niet staan ingeschreven, bijvoorbeeld bij gescheiden vaders, opa's en oma's of ingehuurde oppasmoeders.

Normen gemeente Hoorn 2008

We stellen voor om de speelruimte net als nu ook in de toekomst te bepalen aan de hand van het aantal kinderen. Deze berekeningsmethode heeft zich de afgelopen jaren bewezen. Waar nu een theoretisch tekort is, komen ook de meeste klachten vandaan. In de laatste fase van de Kersenboogerd is er duidelijk minder speelruimte dan volgens de normen nodig is. Dit heeft geleid tot klachten over het gebrek aan speelruimte en overlast door de jeugd. Het realiseren van voldoende speelruimte is dus noodzakelijk voor de leefbaarheid van de wijk.

We stellen voor om vanaf 2008 de volgende speelruimtenormen te hanteren:

Voorstel normen Hoorn 2008

Leeftijdscategorie	Norm, m2 per kind
0 tot 6 jaar	5 m2
6 tot 12 jaar	15 m2
12 tot 18 jaar	10 m2
<i>Komt neer op</i>	
0 tot 18 jaar	10 m2
Per inwoner	2,23 m2
Per woning	5,15 m2

Als deze norm wordt gehanteerd is er een tekort van 35 speelplekken (van 500m2) in de gemeente, hoofdzakelijk in de Kersenboogerd en hoofdzakelijk in de leeftijdscategorie 12-18 jaar. Het tekort in de Kersenboogerd is te verklaren door het hoge percentage kinderen in deze nog jonge wijk. Wanneer deze piek buiten beschouwing wordt gelaten is er nog een tekort van slechts vijf speelplekken. Het einde van de piek in de Kersenboogerd is nog lang niet in zicht.

In wijken waar een overschot is, geldt als uitgangspunt 'Geen speelplekken opheffen'. Als er in een buurt (tijdelijk) geen behoefte is aan een speelplek dan de locatie leeglaten of /heel sober inrichten. De ruimte moet wel beschikbaar worden gehouden. Zo blijft de mogelijkheid open om deze zo nodig later weer in te richten.

Nieuwbouwwijken

Bij nieuwbouwwijken is er de eerste 20 jaar een stijging te zien van het aantal kinderen. Op basis van de door het bureau Onderzoek en Statistiek aangeleverde bevolkingsprognose voor de Bangert en Oosterpolder in 2015 komt dat neer op:

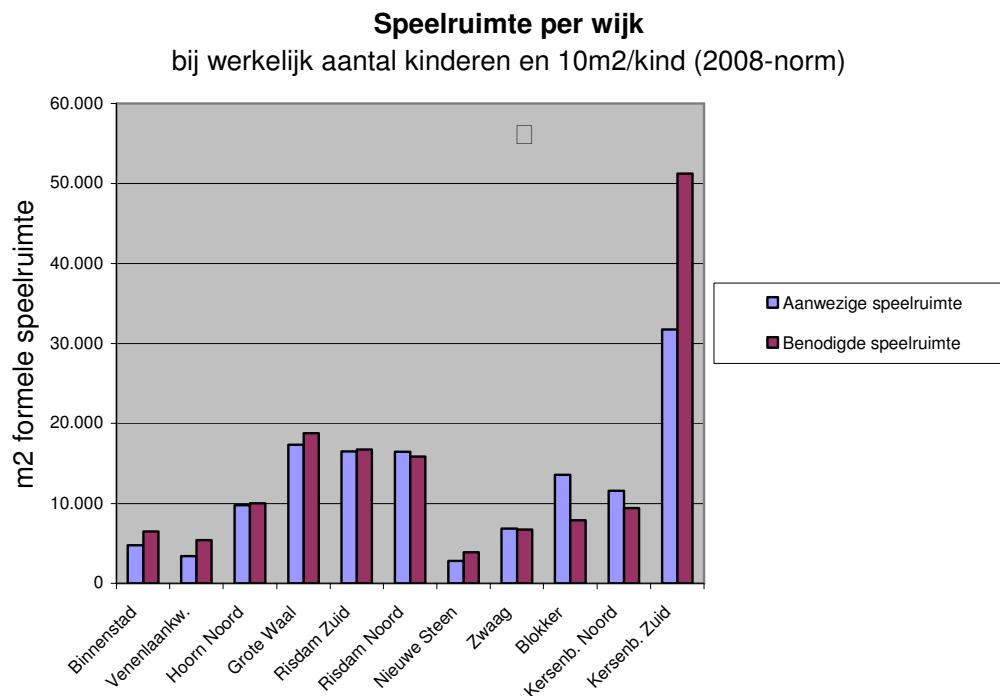
B&O-polder 2015	m2
0 tot 18 jaar	10,99
Per inwoner	3,6
Per woning	10,35

In nieuwbouwwijken moet er dus twee keer zoveel speelruimte worden aangelegd dan in bestaande wijken. De helft van de speelruimte in een nieuwbouwwijk kan na circa 20 jaar voor andere doeleinden worden ingericht.

*Voorstel: Bij de ontwikkeling van **nieuwbouwwijken** de norm van **10m2** speelruimte **per woning** hanteren.*

7. Algemene Conclusie

Op basis van de uitgevoerde inventarisatie van de formele speelruimte kunnen een aantal conclusies worden getrokken over de beschikbare hoeveelheid speelruimte, de invulling hiervan en de afstemming op de doelgroep(en).

7.1 Hoeveelheid formele speelruimte

NUSO geeft aan: hoewel de 3% norm voor wat betreft de hoeveel vierkante meters speelruimte in totaliteit niet wordt behaald is het aanbod in de meeste wijken op een redelijk tot goed op niveau. Veel wijken hebben naast de formele met toestellen ingerichte locaties ook voldoende informele speelruimte. In deze rekensessie is alleen het oppervlakte van de formele, ingerichte speelplekken meegenomen. Het geconstateerde tekort aan totale oppervlakte speelruimte ten opzichte van de bij de gemeente bekende oppervlakte wordt ook gedeeltelijk beïnvloed door de gehanteerde meetmethode. Het handboek hanteert de norm van 3% bespeelbare ruimte, waarbij ook niet als speelplek ingerichte plekken, zoals parken, als bespeelbare ruimte mogen worden meegerekend. Wanneer die worden meegerekend, voldoet de gemeente Hoorn wel aan de 3% norm.

Mede gezien vanuit de prognoses inzake de verwachte groei van de doelgroep is er een aantal wijken die extra (speel)aandacht verdienen. Vooral in de Kersenboogerd is er nu een tekort aan speelvoorzieningen als de behoefte wordt bepaald aan de hand van de huidige piek in het aantal kinderen. We streven er naar dit tijdelijke (nog zeker 15 jaar) tekort zoveel mogelijk weg te werken.

7.2 Invulling formele speelruimte

Er bestaan verschillen binnen de wijken met betrekking tot de invulling van de beschikbare speelruimte. De periode waarin speelplekken zijn gerealiseerd, is hierbij uiteraard van invloed.

Over het gehele aanbod gezien valt een aantal zaken op:

- Een vrij traditionele invulling daar waar het gaat om de geboden speelaanleidingen. Veelal gericht op gestuurde beweging zoals schommels, wipkippen en glijbaantjes.
- Weinig uitdaging in de toestellen voor de grotere kinderen, waarmee kinderen hun grenzen kunnen bepalen en leren om te gaan met risico's.
- Geen of weinig speelaanleidingen gericht op socialisatie, constructie of fantasie buiten een aantal, vaak solitair geplaatste, speelhuisjes. Weinig locaties waar kinderen zonder directe speelaanleidingen in een meer natuurlijke omgeving klimmen, in zand spelen, bouwen of verstoppertje spelen.
- Jongste doelgroep tot vijf jaar wordt vaak weinig andere mogelijkheden geboden dan een wipkip en/of een enkel kleine speelaanleiding.

- In een aantal wijken is het aanbod niet geheel afgestemd op de aanwezige kinderen in de diverse leeftijdsgroepen. De geplaatste speeltoestellen zijn overwegend op de “middengroep” van de kinderen afgestemd, de vijf tot negenjarigen. Op gebied van toestellen zijn er te weinig locaties gevarieerd ingericht voor de jongste doelgroep tot zes jaar en de groep negen tot twaalf jaar. De jongste doelgroep heeft de speelaanleidingen nodig om zoveel mogelijk bewegingsvormen te leren beheersen en de oudste groep die nog gebruik maakt van toestellen hebben meer behoefte om hun grenzen te kunnen verleggen op gebied van uitdaging en bewegingsvormen.
- Op basis van beschikbare oppervlakte is een ruim aanbod van sportgerichte locaties met primair voetbal- en basketbalmogelijkheden aangevuld met een aantal skatevoorzieningen en tafeltennistafels.
- Bij veel trapveldjes en/of op sportinvulling gerichte locaties zijn beperkte mogelijkheden voor socialisatie voor de gebruikers. Vooral de oudere doelgroep heeft behoefte om bij dergelijke locaties naast sport en spel gewoon samen te zijn, elkaar zien en gezien worden. Veel trapveldjes hebben matige ondergrond die snel onbespeelbaar wordt in de nattere periode, een aantal wijken zou gebaat zijn met wellicht minder trapveldjes maar met een kunststof of verharde ondergrond zoals die al op een aantal locaties aanwezig zijn.

8. Aanbevelingen

8.1 Algemeen

De aanbevelingen zijn gebaseerd op de inventarisatie en het afzetten van de resultaten tegen de normering op gebied van speelruimte aanbod en demografische gegevens. Op basis van het voorafgaande, de inventarisatie en de daaruit voortkomende conclusies, komen wij tot de volgende aanbevelingen:

- *Zoals aangegeven bij de conclusies ligt de nadruk bij de speeltoestellen sterk op kort spel en beweging*

Bij aanpassingen, of noodzakelijke vervanging op locatie, adviseren wij hier extra aandacht aan te geven en te kijken naar andere mogelijkheden om meer variatie aan te brengen in het spelaanbod op de locaties. In het hoofdstuk “De ideale speelruimte” op pagina 7 wordt dit verder toegelicht.

- *10m2 per kind reserveren voor speelruimte*

Speelruimte expliciet benoemen bij nieuwbouw en/of renovatieprojecten, niet alleen als bijvoorbeeld groengebied opnemen in de projectplannen. Doordat er aan speelruimte afmetingen zijn verbonden, kan hiermee worden voorkomen dat er wordt gesneden in deze locaties tijdens het planvorming proces.

- *Meer gebruik maken van de ruim beschikbare “groene” omgeving en groenstroken in diverse wijken*

Het huidige beleid van de gemeente is naar onze mening te sterk gericht op het waar mogelijk invullen van formele speelruimte met toestellen. Zeker in een relatief groene gemeente als Hoorn zijn er diverse mogelijkheden om een andere invulling te geven aan spelen. Hoewel het Attractiebesluit het steeds problematischer maakt om voorzieningen zonder speeltoestellen, en daarbij behorende valdempende ondergronden, te ontwikkelen zijn er nog wel mogelijkheden. Een grondstrook door middel van wat ophogingen, eenvoudige hindernissen en stevige struiken tot avonturenlandje promoveren. Een speelaanleiding creëren waarmee kinderen zelf verschillende spelletjes kunnen bedenken en waarmee hun fantasie wordt geprikkeld. Bijvoorbeeld wat half ingegraven rioolbuizen of autobanden, gerooide bomen etc.

- *Kiezen voor kwaliteit en niet voor kwantiteit bij de (her)inrichting van trapveldjes*

De gebruiksintensiteit van trapveldjes kan sterk worden verhoogd als er meer veldjes met kunststof ondergrond worden aangelegd, in sommige gevallen kan het de voorkeur verdienen om in plaats van twee trapveldjes er één aan te leggen met een kunststof

ondergrond.

Pannaveldje

Richard Krajicek Foundation

Cruyff Court

Een aantal organisaties zoals de Richard Krajicek Foundation en de Johan Cruyff Foundation maken zich al een aantal jaren sterk voor een bredere toepassing van multifunctionele sportveldjes. In samenwerking met (gemeentelijke) welzijnsorganisaties en het jongerenopbouwwerk worden sportveldjes aangelegd. Deze initiatieven richten zich vooral op gebieden/wijken waar de mogelijkheden voor de jeugd om te bewegen/sporten slecht zijn. In combinatie met een speelvoorziening kunnen hiermee bijvoorbeeld uitstekende multifunctionele speelterreinen worden ontwikkeld die een brede, wijkoverstijgende, functie kunnen vervullen. Een goed voorbeeld hiervan is het Cruyff Court in de Kersenboogerd. In de wijk Grote Waal wordt in 2008 ook een Cruyff Court gerealiseerd. In een eenvoudigere vorm en zonder “verplichte” activiteitenprogramma’s vereisen trap/tennisveldjes met een verharde bodem in aanleg wel een hogere investering, maar met minder onderhoud kan de gebruiksfrequentie wel sterk worden verhoogd.

- *Minder speelplekken in absolute zin in beheer houden maar streven naar groter en breder ingerichte locaties*

Door het aanbieden van grotere speelplekken met meer speelvoorzieningen voor een bredere doelgroep wordt de gebruiksfrequentie en de gebruiksduur in de tijd van speelplekken verhoogd. Waar mogelijk dus plekken inrichten voor bijvoorbeeld kinderen tot tien jaar en minder plekken met één of twee toestelletjes voor een beperkte leeftijdscategorie.

- *Veilige/aantrekkelijke routes tussen speelplekken en scholen e.d.*

8.2 Aanbevelingen per leeftijdscategorie

Bij de keuzes die gemaakt moeten worden om voldoende, gevarieerde en veilige speelruimte te bieden aan alle kinderen binnen de gemeente adviseren wij de volgende uitgangspunten te hanteren:

- *Voor de doelgroep tot zes jaar:*

Liever één locatie met een gevarieerd aanbod in speelwaarde en spelvormen, inclusief faciliteiten voor begeleiders, dan meerdere kleine locaties met één of twee kleine toestellen door de wijk heen aangelegd. Hoewel alle ouders met kinderen in deze leeftijdsgroep graag allemaal een speelplekje voor de deur willen hebben, is de waarde van enkele breder ingevulde speelplekken veel hoger dan de solitaire los verspreide wipkippen en glijbaantjes. Van ouders, verzorgers mag ook verwacht worden dat zij de jongste kinderen niet zonder begeleiding laten spelen.

- *Voor de doelgroep zes tot twaalf jaar:*

Hetzelfde als de doelgroep tot zes jaar, maar dan met dien verstande dat voor deze groep meer variatie, meer mogelijkheden om zelf spelvormen te bedenken en meer uitdaging van belang zijn. Dit is de groep kinderen waarbij de televisie en de spelcomputer een steeds belangrijker rol gaan spelen en het gevaar van een bewegingsachterstand groot is.

Voor de jongste kinderen wordt een loopafstand van maximaal 150 m van de woning tot aan een speelplek acceptabel geacht. Een gewone speelplek heeft een oppervlakte van ruim 1.000m². (ca. 33x33m) Meer en kleinere speelplekken is ook een optie. Een oppervlakte van 500 m² per speelplek is wel het minimum. Deze speelplekken zo dicht mogelijk bij het dicht bebouwde deel van de wijk situeren, niet in de randen of bij woningen met grote tuinen. De speelplekken waar mogelijk afschermen van verkeer.

- *Voor de groep twaalf jaar en ouder:*

Wijkoverstijgende multifunctionele locaties (met bijvoorbeeld voor de skaters een ruimer aanbod dan één halfpipe of ramp) bieden meer en langer speelplezier dan kleine beperkte wijkfaciliteiten. Er moet aandacht zijn voor het “kijken en gezien worden” aspect. Deze doelgroep heeft een grote actieradius en heeft geen problemen met minder plekken in de wijk als er voldoende aanbod is van goed ingerichte locaties. Veilige toegangswegen, verlichting en veiligheid naar locatie zijn hierbij belangrijke facetten.

Geïntegreerd spelen

Veel speelplaatsen zijn minder geschikt voor kinderen met een handicap. Bij de inrichting en het beheer van deze locaties wordt onvoldoende rekening gehouden met hun behoefte om te spelen. In een integrale speelvoorziening komen zowel kinderen met als zonder handicap aan hun trekken. Kostbare of al te bewerkelijke ingrepen zijn niet nodig. In de openbare ruimte hoeven geen specifiek op mindervalide kinderen afgestemde toestellen geplaatst te worden. Zelfstandig spel staat altijd voorop. Dat wil zeggen dat kinderen met een handicap de kans moeten krijgen om te spelen zonder tussenkomst van volwassenen. Bovendien behoort de ruimte ook aantrekkelijk en uitdagend te blijven voor kinderen zonder handicap. Een speeltoestel hoeft niet helemaal bespeelbaar te zijn voor alle kinderen, maar alle kinderen moeten wel kunnen spelen. Alleen dan is er sprake van geïntegreerd spel.

Bij alle aanpassingen en nieuw te ontwikkelen formele speelruimte zou het uitgangspunt moeten zijn dat geïntegreerd spelen mogelijk moet zijn. Een belangrijk element hierbij is de bereikbaarheid van speelvoorzieningen voor kinderen met een handicap. Denk bij grotere locaties bijvoorbeeld aan verharde paden, obstakelvrije en goed aangegeven looproutes e.d.

Door in ieder geval deze basisvoorwaarden altijd als norm te hanteren bij nieuwe locaties of bij noodzakelijke aanpassingen van al bestaande locaties, geeft de gemeente de mindervalide kinderen in ieder geval de mogelijkheid om speelaanleidingen te bereiken. In de door de NUSO in samenwerking met het Nationaal Revalidatie Fonds ontwikkelde publicatie “Het Wenkenblad” staat een uitgebreide uitleg over de voorwaarden die gesteld worden aan integraal toegankelijke speelvoorzieningen.

8.3 Aanbevelingen op wijkniveau

Op basis van de inventarisatie per wijk worden in onderstaand overzicht een aantal aanbevelingen gedaan om op termijn te komen tot een evenwichtig aanbod van formele speelruimte binnen de gemeente. Beschikbare financiële middelen, randvoorwaarden op gebied van ruimtelijke mogelijkheden en, heel belangrijk, de kinderen en bewoners zelf zullen bepalend moeten zijn voor de uiteindelijke invulling.

10 Binnenstad

In de Binnenstad is gerekend met 3% van het oppervlakte een groot tekort aan speelruimte. Deze rekenmethode gaat echter voorbij aan het feit dat er in de Binnenstad relatief weinig kinderen zijn. Daarmee rekening houdend is er nog maar een klein tekort van 3 speelplekken. In het net vastgestelde wijkplan Binnenstad is de aanleg van drie speelplekken opgenomen. Daarmee is er weer voldoende speelruimte in de Binnenstad. Voor de oudste kinderen heeft de locatie in het Julianapark mogelijkheden om deze plek voor een bredere groep aantrekkelijker te maken. In overleg met de jongeren kan door middel van herinrichting deze locatie worden opgewaardeerd met meerdere op sport gerichte aanleidingen zoals panna- (mini) voetbalveldje en/of basketbalpalen. Het aanbod speelvoorzieningen in de Binnenstad zal waarschijnlijk nooit helemaal aan de norm voldoen omdat er simpelweg niet genoeg ruimte beschikbaar is.

11 Venenlaankwartier

In het Venenlaankwartier zijn drie speelplekken minder dan gewenst. Op basis van het aantal kinderen zou er zelfs nog een extra bij moeten, maar wegens de grote informele speelruimte in het centraal gelegen Wilhelminapark wordt de uitbreiding met drie speelplekken voldoende geacht. De locatie aan de Venenlaan met één wipkip voegt weinig toe, uitbreiding met een meer multifunctionele speelvoorziening voor kinderen tot negen jaar is op zijn plaats. De geplande nieuwbouw, die grotendeels verantwoordelijk is voor de verwachte groei in de wijk biedt een goede gelegenheid om de absolute hoeveelheid speelruimte te verhogen.

12 Hoorn Noord

Deze wijk heeft voldoende speelplekken voor het aantal kinderen dat er woont. Wel zou er een verschuiving moeten plaatsvinden naar meer speelplekken voor de oudste kinderen. Gezien de spreiding en invulling van de bestaande voorzieningen zal als eerste aandachtspunt in principe het gebied tussen de Liornestraat en de skeelerbaan aan de Holenweg moeten zijn. De Stadsspeeltuin ligt echter wel in de directe omgeving van dit gebied.

13 Grote Waal

In deze wijk met voldoende aanbod en spreiding zijn aanpassingen niet direct nodig. Een extra speelplek voor de oudste kinderen is wel aan te bevelen. Veelal goed ingerichte locaties en weinig speelplekken met solitaire toestellen. In 2008 wordt er een Cruyff Court aangelegd bij OBS De Zonnewijzer in het Gangwerk. Daarmee heeft de Grote Waal drie locaties met een verhard trapveld en is op dat onderdeel dus ruim voorzien.

20 Risdam Zuid

Voldoende speelruimte met een goede spreiding door de wijk. Ruim aanbod van trapveldjes echter met soms matige gebruiksmogelijkheden in de natte/winter periodes. Gezien de doelgroep van acht jaar en ouder die een redelijke actieradius hebben voor wat betreft het opzoeken van speelvoorzieningen kan het een optie zijn om de mogelijkheid te bekijken om hier aanpassingen aan te doen. Bijvoorbeeld het aantal trapveldjes terug brengen en een klein aantal te voorzien van een ondergrond die beter en door het jaar heen bespeelbaar is. De aanleg van een pannaveldje achter basisschool De Windvaan in de Marketenster is in voorbereiding. Hiermee wordt de vraag deels opgelost. Vanuit de omgeving van het Oude Ambacht komt de vraag om een trapveld. We onderzoeken de mogelijkheid om een verhard trapveld aan te leggen in het naastgelegen Risdammerhout.

21 Risdam Noord

Ook in deze wijk voldoende en goed verspreide speellocaties met een goede mix van sport en spelaanbod. Zoals ook al aangegeven bij Risdam Zuid verdienen de trapveldjes in gras aandacht voor wat betreft de bespeelbaarheid door het jaar heen. Bijvoorbeeld de twee dicht bij elkaar gesitueerde trapveldjes in buurtpark Hoefblad (214-sp-03) en locatie Hoefblad/kamille (214-sp-07) vervangen door één locatie met een kunststof of harde ondergrond zal gebruiksintensiteit bevorderen door het gehele jaar.

22 Nieuwe Steen

Deze kleine wijk met het minste aantal kinderen dat in de nabije toekomst nog verder zal afnemen. De wijk heeft ook het minste aanbod formele speelruimte, maar vrijwel genoeg voor het aantal kinderen dat er woont. De speelplek aan de Uitspanning wordt in 2008 met nieuwe toestellen ingericht. De aanleg van een extra speelplek voor de middengroep (6-12 jaar) zou optimaal zijn.

30 Zwaag

In Zwaag is voldoende speelruimte aanwezig voor de kinderen die er wonen. Voor wat betreft het aanbod van speelvoorzieningen is er een aantal locaties met beperkt aanbod zoals aan de Munnikenwoud (302-sp-05).

31 Blokker

Meer dan voldoende speelruimte met goede spreiding van grotere en meer blokgerichte speelplekken en veel openbaar groen. Voor wat betreft aanbod trapveldjes is ook hier de bespeelbaarheid door het gehele jaar een punt van aandacht. De dicht bij elkaar gesitueerde veldjes aan de Wytemastraat (315-sp-01) en aan de Alexanderstraat (315-sp-03) komen in aanmerking om te vervangen door één locatie met een harde ondergrond.

32 Kersenboogerd Noord

Meer dan voldoende speelruimte en gespreide speellocaties. Het overschot aan speelruimte is echter hard nodig om het tekort aan speelruimte ten zuiden van de spoorlijn te compenseren. Dat is zeker niet ideaal voor de kinderen in het deel ten zuiden van de spoorlijn omdat de bereikbaarheid van de speelplekken in de Kersenboogerd Noord voor hun veel slechter is. Voor de oudere kinderen is dat probleem niet zo groot.

33 Kersenboogerd Zuid

Deze wijk is groot en kinderrijk. Bijna 40% van de kinderen in de gemeente woont in de Kersenboogerd. Vaak goede en moderne speelvoorzieningen, met daarnaast ook voldoende informele speelruimte. De totaal beschikbare speelruimte is echter onvoldoende. Dat wordt vrijwel geheel veroorzaakt door de piek in het aantal kinderen in deze nog jonge wijk. Het eind van de piek is nog lang niet in zicht. Het tekort wordt deels gecompenseerd door het overschot in Kersenboogerd Noord, maar als dat wordt meegerekend is er nog steeds een tekort van circa dertig speelplekken. Het geheel wegwerken van dit tekort zal niet haalbaar zijn en is ook niet nodig door de hoogwaardige inrichting van de speelplekken die daardoor intensief zijn te gebruiken en de bovengemiddelde informele speelruimte. Dat alles overwegend wordt geadviseerd om de Kersenboogerd ongeveer 15 extra speelplekken te realiseren.

Er is een duidelijke discrepantie tussen het aanbod speelruimte en de aanwezige kinderen als er wordt gekeken naar het oostelijke en westelijk deel van de wijk. In het nieuwste,

oostelijk deel (de buurten 335 t/m 338) waar ruim 70% van het totale aantal kinderen woont is maar iets meer dan 40% van de totaal beschikbare formele speelruimte aanwezig, die daarnaast ook een accent heeft voor wat betreft de invulling op de groep tot acht jaar. Gezien de verwachte ontwikkelingen in de leeftijdsopbouw in de komende jaren adviseren wij in de komende jaren vooral de locaties die nu zijn ingericht voor de jongste doelgroep te vergroten en meer in te richten voor de doelgroep van 10 jaar en ouder. Ook het aantal beschikbare trapveldjes gericht op de wat oudere leeftijdsgroep is lager in deze hoek van de wijk. In het bijzonder in buurt 336 waar het grootste aantal kinderen woont, adviseren wij om bijvoorbeeld in John Raedeckerhofpark op de middenlange termijn een uitgebreidere voorziening te ontwikkelen voor het groeiende aantal kinderen in de oudere leeftijdsgroep.

9. Financieel

Goede speelruimte en speelvoorzieningen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de samenleving en vereisen daarvoor een goede financiële dekking.

Voor 2008 staat op de begroting:

Voor beheer, onderhoud en service € 198.515,=

Voor renovaties en aanpassingen € 223.387,=

Deze budgetten zijn voldoende om er voor te zorgen dat de speeltoestellen aan de veiligheidseisen voldoen en om de te renoveren speelplekken sober in te richten. De gemeente Hoorn wil de kwaliteit van de speelvoorzieningen verbeteren. Dit kan alleen als daarvoor voldoende geld beschikbaar is.

9.1 Beheer, onderhoud en service

Op de begroting van 2008 staat een bedrag van € 113.000,-- voor de salariskosten van onderhoudspersoneel. Dat komt neer op bijna een uur per speelplek per maand. Daarvan moet de verplichte maandelijkse veiligheidsinspectie worden uitgevoerd, het gewone onderhoud en kleine herstelwerkzaamheden. Het gemeentebestuur wil de kwaliteit van de speelvoorzieningen verbeteren. Om het onderhoudsniveau van de speelvoorzieningen te verhogen moet er meer onderhoud worden uitgevoerd. Omdat uitbreiding van het personeelsbestand niet aan de orde is stelt het bureau Groen en Reiniging van Stadsbeheer voor om meer herstelwerk uit te besteden en dus het budget derden gelden hiervoor te verhogen.

Derden gelden

In de afgelopen jaren was er een tekort op het onderdeel “derden gelden”. Hiervan worden onderdelen gekocht en reparatie opdrachten aan derden verstrekt. In 2007 zijn er facturen met een bedrag van in totaal € 40.000 ten laste gebracht van het renovatiebudget omdat het onderhoudsbudget niet toereikend was.

Voorstel: de beschikbare derden budgetten voor beheer- en onderhoud structureel ophogen van € 45.703 (in 2008) naar € 88.390 per jaar. Dan is er jaarlijks € 200 per speelplek beschikbaar voor de aanschaf van onderdelen en € 75 per speelplek per jaar voor de inschakeling van extern personeel. Het totale onderhoudsbudget komt hiermee op € 217.894 voor 2009 (onderhoudspersoneel, derden gelden en tractie (wagenpark) Stadsbeheer). Voor de daaropvolgende jaren het budget via de kadernota's ophogen als er nieuwe speelplekken worden opgeleverd. Indien gemeentebreed daartoe wordt besloten het budget ook ophogen ter compensatie van de stijgende prijzen.

Naast het budget voor onderhoud staan er op het product speelterreinen en –weiden (109120) de volgende bedragen:

- € 221.152 (2008) Kapitaallasten (rente en afschrijving van de renovatiebudgetten)
- € 35.283 (2008) HKP Vastgoed (overheadkosten voor gebruik van het digitaal kaartmateriaal)
- € 20.000 Ingenieursbureau (salariskosten voor de afhandeling van klachten/verzoeken e.d)
- € 20.000 Bedrijfsbureau (salariskosten voor het bijhouden van het beheersysteem)

Het totaalbudget voor 2009 komt daarmee op totaal circa € 518.500. Dit bedrag is niet exact aan te geven omdat de kapitaallasten niet precies zijn te berekenen. Vanaf 2010 zullen de kapitaallasten jaarlijks stijgen door de verhoging van de investeringskredieten ten bate van renovaties en aanpassingen van speelplekken. De verhoging van het investeringsbudget in

2009 komt neer op een stijging van de kapitaallasten met een bedrag van € 23.312 (12 jaar/ 3,5%) voor 2010.

9.2 Renovaties en aanpassingen

Tot 2006 waren er twee budgetten beschikbaar voor de renovatie van speelplekken. Eèn voor de vervanging van speeltoestellen met een afschrijvingstermijn van 10 jaar en èèn voor valdempende ondergronden met een afschrijvingstermijn van 20 jaar. In 2007 zijn beide budgetten samengevoegd omdat beide onderdelen in de praktijk niet zijn te scheiden. De afschrijvingstermijn van het gecombineerde budget is ten onrechte op 20 jaar gesteld.

Voorstel: de afschrijvingstermijn terugbrengen naar 12 jaar. In de afgelopen jaren is gebleken dat 12 jaar een realistische termijn is voor de huidige kwaliteit van de speelvoorzieningen. Op dit moment, begin 2008, zijn er 297 openbare speelplekken in de gemeente Hoorn. Daarnaast is er de Stadsspeeltuyn die de omvang van tien gemiddelde speelplekken heeft. De speelplekken moeten na 12 jaar worden gerenoveerd. Jaarlijks moeten er dus gemiddeld bijna 25 speelplekken worden gerenoveerd.

Bij de opdracht van 25 speelplekken per jaar is er in 2008 ruim € 9.000 beschikbaar voor het renoveren van een speelplek. Daarvan moet ook nog de voorbereidingskosten worden betaald en bij de huidige intensieve samenwerking met de bewoners is dat een aanzienlijk bedrag (circa 20%). Er blijft dan € 7.500 over voor de uitvoering. Voor dat geld kan een houten toestel met kunststof glijbaan (zoals geplaatst op de Krommewoud in Zwaag en de Rietzanger in de Kersenboogerd) en een veerhobbel worden geplaatst op het gras. In de afgelopen jaren is dit soort speelplekken dan ook veelvuldig aangelegd. Er is afgezien van een valdempende ondergrond om maar zoveel mogelijk geld te besteden aan toestellen. Het nadeel daarvan is dat er op gras alleen toestellen tot een meter hoog mogen staan. Deze zijn voor de oudere kinderen niet uitdagend. En het gras is een flink deel van het jaar te nat om op te spelen.

Het aanleggen van een gewenste speelplek kost gemiddeld € 30.000 (€ 10.000 voor speeltoestellen, € 10.000 voor valdempende ondergronden en € 10.000 voor verharding, beplanting en meubilair). De renovatie van een speelplek is geraamd op de helft daarvan omdat een deel van de inrichting herbruikbaar is.

Renovatiekosten gemiddelde speelplek

Onderdeel	bedrag
Speeltoestellen	€ 8.000
Valdempende ondergronden	€ 5.000
Verharding, meubilair e.d.	€ 3.000 +
Bouwsom totaal	€15.000
VAT, voorbereiding, toezicht 20%	€ 3.000
Totale project per speelplek	€ 18.000

Hieruit volgt dat er jaarlijks € 447.000 beschikbaar moet zijn voor de renovatie van speelplekken.

Ter vergelijking heeft de NUSO de benodigde budgetten berekend. Voor de waardebepaling van de huidige speelruimte zonder de kosten van grondverwerving en infrastructuur, hanteert de NUSO een normprijs op basis van ervaringscijfers over de afgelopen jaren. Deze normprijs geeft dus geen exacte weergave van de door de gemeente Hoorn gedane investeringen in speelvoorzieningen in de afgelopen jaren!

Onderdeel	m2	ppe	Waarde	Onderhoud (5%)	Vervanging (10%)	Totaal jaarbudget
Speeltoestellen	131.935	30	3.995.775	199.789	399.578	599.366
Valondergronden	12.393	78	962.000	24.050	96200	120.250
Stadsspeeltuin	2.500	78	143.329	7.116	14.333	21.499
totaal			5.101.105	231.005	510.000	741.116

De in dit beleidsplan voorgestelde budgetten komen dichtbij het advies van de NUSO.
Onderhoud, inspectie en service: € 217.894, 94% van het NUSO-bedrag.
Renovaties € 447.000, 88% van het NUSO-bedrag.

In de bijlage is een overzicht van de bestaande budgetten en voorgestelde budgetten opgenomen met bijbehorende grootboeknummers. In afwachting van goedkeuring van dit beleidsplan zijn PM bedragen opgenomen in de kadernota voor de begroting 2009.

Voor het aanpassen van de speelplekken naar de gewenste inrichting en uitbreiding van het aantal speelplekken om te voldoen aan de norm wordt middels dit beleidsplan geen extra geld gevraagd. Dat betekent dat de aanpassingen moeten worden doorgevoerd als er speelplekken worden gerenoveerd, of worden gefinancierd uit andere budgetten. Als voorbeeld noemen we wijkplannen, het leefbaarheidsfonds of het I.S.V. Hieruit zijn in de afgelopen jaren al meerdere speelvoorzieningen betaald. Als dat niet mogelijk is kunnen de aanpassingen nog ten laste van de gemeentebegroting worden gebracht. Recent heeft de gemeenteraad nog geld beschikbaar gesteld voor de aanleg van een tweede Cruyff Court en de realisatie van twee pannaveldjes.

10. Organisatie Gemeente Hoorn

Binnen de gemeente zijn vele afdelingen, bureaus en personen betrokken bij speelplekken.

Het bureau Sport, Recreatie, Kunst en Cultuur van de afdeling Welzijn is verantwoordelijk voor het product speelvoorzieningen en budgethouder van zowel het onderhouds- als het renovatiebudget. Voorgesteld wordt om het budgethouderschap voor het onderhoudsbudget over te dragen aan de afdeling Stadsbeheer. Dit omdat de afdeling Welzijn nauwelijks sturing kan geven aan de uitgaven op dit budget. De verantwoordelijkheid voor het onderhoudsbudget van de sportvelden is recent overgedragen van Welzijn naar Stadsbeheer.

10.1 Beheer en onderhoud

Het onderhouden van de speelvoorzieningen gebeurt door de wijkvoormannen van het bureau Groen en Reiniging van de afdeling Stadsbeheer. Zij voeren ook de wettelijk verplichte veiligheidscontrole uit en leggen dit vast in de logboeken. Zonodig schakelen de voormannen de timmerman in die in dienst is van het bureau Wegen en Riolerings voor het uitvoeren van herstelwerkzaamheden. De timmerman voert tevens vier keer per jaar een uitgebreidere veiligheidscontrole uit van de speeltoestellen.

10.2 Renovatie en aanpassingen van speelplekken

Het renoveren van speelplekken wordt uitgevoerd door het Ingenieursbureau van de afdeling Stadsbeheer in opdracht van Welzijn/sport. Het Ingenieursbureau overlegt met alle andere betrokken afdelingen over het renovatieprogramma en de invulling van de speelplekken. Het in overleg samengestelde renovatieprogramma wordt jaarlijks vastgesteld door het college van B&W. De projectleider van het Ingenieursbureau overlegt met de aanwonenden van de speelplek via het bureau Wijkzaken en de opbouwwerker van Netwerk. Voor de inrichting van sportveldjes wordt advies gevraagd aan het bureau Sportopbouwwerk. De keuze voor nieuwe speeltoestellen op de te renoveren speelplekken wordt grotendeels overgelaten aan de omwonenden. Bij de complete herinrichting van een speelplek schakelt het Ingenieursbureau het bureau Stedenbouw van de afdeling Stadsontwikkeling in voor het maken van een ontwerp.

10.3 Stadsspeeltuin De Speeltuin

Sportopbouwwerk is opdrachtgever/contractbeheerder namens de Gemeente Hoorn.

Exploitatie: Stichting Netwerk, deze huurt beheerders in van Op/maat.

Beheer en Onderhoud buitenruimte: Stadsbeheer/Groen en reiniging

Beheer en Onderhoud Gebouw: Facilitaire zaken

Renovatie vernieuwing: Stadsbeheer/Ingenieursbureau

10.4 Bewonersparticipatie

Het actief betrekken van de bewoners bij de inrichting van de openbare ruimte wordt steeds belangrijker. Speciaal daarvoor is nog vrij recent het bureau Wijkzaken opgericht. Wijkzaken heeft vooral tot doel om de betrokkenheid van de bewoners bij hun woonomgeving te vergroten. In de afgelopen periode is gebleken dat het aanleggen van speelplekken een goed middel is om de bewoners actief mee te laten werken. Er zijn een tiental speelplekken in overleg en met medewerking van de omwonenden aangelegd. Het is een goed middel gebleken om de sociale samenhang in de buurt te vergroten. Het heeft echter ook een aantal nadelen:

- Op deze manier is het realiseren van speelplekken zeer arbeidsintensief. Het is vrijwel onmogelijk om alle speelplekken op deze manier aan te pakken.

- Het door zelfwerkzaamheid van de bewoners bespaarde budget wordt gebruikt voor het plaatsen van extra speeltoestellen. Er zijn nu een paar speelplekken aangelegd op plekken waar we dat zelf niet zouden doen/het volgens de normen niet nodig is. Het voornaamste doel van de speelplekken was hier niet het aanbieden van speelgelegenheid, maar het verbeteren van de sociale samenhang in de wijk. Dit betekent wel dat de kosten voor beheer en onderhoud zullen stijgen.

De bewoners kiezen nu veelal de speeltoestellen uit. Dat vergroot de betrokkenheid bij de speelplek en zal naar verwachting ook ten goede komen aan de levensduur doordat er beter op wordt gepast. Het nadeel van deze manier van werken is:

- Er wordt minder gekeken naar de samenhang tussen de verschillende speelplekken. Het gevaar bestaat dat de speelplekken erg op elkaar gaan lijken.
- Er wordt meestal gekozen voor speeltoestellen voor de jongere kinderen. Weinig bewoners zitten te wachten op een voorziening voor 12-18 jarige, zoals een verhard trapveldje, vlak bij hun huis.
- Ouders kiezen meestal voor de kinderen. Er moeten nog instrumenten worden ontwikkeld om de kinderen zelf te laten kiezen. Bijvoorbeeld door inspraak via scholen of het KOLK.
- Voor deze manier van werken is initiatief vanuit de bewoners nodig. Dat komt eigenlijk alleen uit de buurten waar de speelvoorzieningen toch al behoorlijk op peil zijn. In de buurten waar speelplekken had hardst nodig zijn, zal de gemeente zelf het initiatief moeten nemen.

De meeste speelplekken worden gebruikt door de kinderen uit dezelfde buurt. In dat geval is het ook duidelijk wie we moeten vragen om mee te praten over de inrichting van de speelplekken. Dat is voor de buurtoverschrijdende voorzieningen voor de oudere kinderen moeilijker. Voor de inrichting van skatebanen hebben we goede ervaringen met het benaderen van de gebruikers via Sportopbouwwerk. De direct aanwonenden moeten natuurlijk wel geïnformeerd worden als de speelplek in hun buurt wordt aangepast, maar hun inbreng is beperkt. Voorzieningen voor de oudere kinderen zijn niet populair omdat aanwonenden vrezen voor overlast. Toch zijn dergelijke voorzieningen nodig in de stad, al was het maar om overlast elders te voorkomen. Het kan dus voorkomen dat de gemeente Hoorn beslist om een voorziening voor oudere kinderen te realiseren ondanks het feit dat de omwonenden geen voorstander zijn. Alleen aantoonbare, ernstige overlast kan een reden zijn om zo'n beslissing weer ongedaan te maken. Het beleid is er op gericht om door de hele gemeente een ruim aanbod van voorzieningen voor de oudere kinderen te realiseren waardoor ze zich niet concentreren op een paar locaties en overlast wordt voorkomen.

10.5 Overzicht taken en verantwoordelijkheden

1) Afdeling Welzijn

Afdelingshoofd: Budgethouder renovatiebudget

- A. Bureau Sport en Recreatie
Bureauhoofd: budgetbeheerder
Opdrachtgever herinrichtingen, beleid
- B. Sportopbouwwerk
Organiseren activiteiten:
 - regelmatig terugkerende activiteiten o.a. op het Cruyff Court
 - vakantiespelen, o.a. Megasummergames
 - sport- en speluitleen
 Volgen van trends en meedenken over de inrichtingen van speelplekken, vooral van de op sportgerichte plekken zoals trapveldjes en skatebanen.
Aansturen beheer Stadsspeeltuinen/stichting Netwerk Hoorn

2) Afdeling Stadsbeheer

Afdelingshoofd: Budgethouder onderhoudsbudget

- A. Bureau Groen en Reiniging
Bureauhoofd: budgetbeheerder onderhoudsbudget
Wijkvoorlieden, taken:
 - verantwoordelijke beheerders
 - dagelijks beheer en onderhoud
 - maandelijkse inspectie van de speelvoorzieningen en bijhouden logboeken
- B. Bureau Wegen en Riolering
Onderhoudstimmerman/specialist speelvoorzieningen, taken:
 - uitvoeren reparaties in opdracht van het Bureau Groen en Reiniging
 - samenstellen logboeken met technische dossiers
 - 1x/3 maanden inspectie van de speelvoorzieningen en bijhouden logboeken
- C. Ingenieursbureau
Bureauhoofd: budgetbeheerder renovatiebudget
Projectleider inrichten speelplekken, taken:
 - opstellen jaarprogramma aanpassen speelplekken
 - tweewekelijks overleg met de portefeuillehouder
 - organiseren van de herinrichtingen
 - afhandelen klachten en verzoeken m.b.t. speelplekken i.o.m. wijkzaken
- D. Bedrijfsbureau
Bureauhoofd: budgetbeheerder systematisch beheer
 - bijhouden geautomatiseerd beheersysteem
- E. Bureau Wijkzaken
Vijf Wijkcoördinatoren, taken:
 - werken aan de leefbaarheid in de wijken
 - behandelen klachten en verzoeken o.a. over speelplekken
 - opstellen wijkplannen

3) Afdeling Stadsontwikkeling

Bureau Stedebouw
Ontwerpers, taken:

- ontwerpen speelplekken
- meewerken aan het opstellen van het nieuwe beleidsplan

4) Extern

Netwerk/Jongerenwerk, taken:

- contactpersoon met de jongeren

Netwerk/Kinderwerk

- uitlenen spelmateriaal (bakfiets)
- exploitatie Stadsspeeltuin

11. Samenvatting

Speelplekken zijn belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen en de sociale contacten in de buurt. De gemeente Hoorn streeft naar voldoende en veilige speelvoorzieningen voor alle kinderen. De NUSO heeft de opdracht gekregen om de speelplekken in Hoorn te inventariseren. Daaruit komt dat er veel minder speelruimte in de gemeente is dan volgens onze eigen inventarisatie die we tot voor kort hanteerde. De reden daarvan is dat de NUSO strikt alleen de formele, met toestellen ingerichte speelruimte heeft meegerekend. Dat is anders dan in het nieuwe handboek speelruimte van VROM/VNG wordt voorgeschreven. Als de VROM/VNG rekenmethode wordt gehanteerd voldoen we aan de nu landelijk gehanteerde 3% van het oppervlakte norm.

Uit de inventarisatie en de ervaringen blijkt dat er vooral een tekort aan voorzieningen is voor de oudste kinderen. Dit komt doordat er de voorgaande jaren vooral jongere kinderen waren in de gemeente waardoor er voor de oudste kinderen minder aandacht is geweest. Ook blijkt dat er vooral in het nieuwste deel van de Kersenboogerd gebrek aan speelruimte is, door het relatief hoge aantal kinderen in de wijk.

We willen dat de speelvoorzieningen zo uitdagend en aantrekkelijk zijn voor de kinderen dat ze de concurrentie met de spelcomputers aankunnen. Om deze kwaliteit te kunnen bieden is het noodzakelijk om de beschikbare onderhouds- en renovatiebudgetten te verhogen.

11.1 Beslispunten

- 10m2 formele speelruimte per kind realiseren, onderverdeeld naar 5m2 voor 0-6 jarige, 15m2 voor 6-12 jarige en 10m2 voor 12-18 jarige. Voor nieuwbouwprojecten komt dat neer op 10m2 per woning.
- Totaal beschikbare formele speelruimte is iets (13%) onder de norm. Op basis van mogelijkheden en in overleg met kinderen en bewoners werken aan de knelpunten, waarbij de prioriteit wordt gegeven aan de volgende wijken:
 1. Kersenboogerd
 2. Venenlaankwartier
 3. Binnenstad
- Werken naar een hogere kwaliteit van de speelvoorzieningen door intensiever onderhoud en het eerder renoveren van de speelplekken. Om dit te bereiken moet het budget voor beheer en onderhoud verhoogd worden met € 44.000 (20%) en het budget voor renovaties verhoogd worden naar € 447.000 (100%)
- De afschrijvingstermijn van het krediet aanpassen speeltoestellen terugbrengen naar 12 jaar.
- De voorzieningen voor de oudste kinderen (12-18 jaar) uitbreiden. Met name streven naar uitbreiding van verharde trapveldjes en JOP's.

Collegebesluit 08.17700 d.d. 27 mei 2008

Raadsbesluit 08.17703 d.d. 24 juni 2008

11.2 Aanbevelingen

- Waar mogelijk streven naar meer multifunctionele speellocaties, geschikt voor meerdere leeftijdsgroepen.
- Steeds door de ogen van een kind kijken naar de inrichting van (nieuwbouw) woonwijken om zo te zorgen voor een optimale bespeelbaarheid van de openbare ruimte, de zogenaamde informele speelruimte.
- Daaruit volgend niet meer investeren in solitaire speelplekken/toestellen geschikt voor de kleinste doelgroep en waar mogelijk uitbreiden naar breder aanbod voor bredere doelgroep.
- Balans aanbrengen in de aangeboden speelfuncties op basis van de in hoofdstuk 3.1 aangegeven verdeling.
- Streven naar één of meer, op natuur gebaseerde speellocaties om zodoende variatie, spelwaarde en fantasie aan te brengen binnen het totaalaanbod van de stad.
- Toegankelijkheid en gebruik van speelvoorzieningen afstemmen op alle kinderen, de valide en mindervalide kinderen.
- Regelmatige (minimaal iedere vijf jaar) evaluatie per wijk van de leeftijdsopbouw van de aanwezige kinderen en het gebruik van de aanwezige speellocaties.
- Speellocaties bij scholen, in samenwerking met de scholen, zoveel mogelijk vrij toegankelijk maken/houden.
- Waar mogelijk creatief om gaan met openbare ruimte als parkeerterreinen die alleen overdag worden gebruikt zoals bij winkelcentra. Door het plaatsen van bijvoorbeeld wat aanvullende belijning kunnen kinderen er na sluitingstijd beter/meer gebruik van maken.

Bijlagen:

1. Overzichtkaart speelplekken Gemeente Hoorn
2. Totaallijst speelplekken Gemeente Hoorn
3. Tabel inwoners per leeftijdscategorie per wijk
4. Tabellen speelruimte normen
5. Financiële consequenties
6. Collegebesluit
7. Raadsbesluit